

Svenska Jägareförbundet

JAKT- OCH VILTVÅRDSUPPDRAGET

Återrapportering 2020

INNEHÅLL

Inledning	4
Svenska Jägareförbundets organisation	5
1. Allmän verksamhet	7
Ekonomisk redovisning	13
2. Praktisk jakt och viltförvaltning	14
3. Viltövervakning	36
4. Klövviltförvaltning	46
5. Vilt och trafik	50
Underskrifter	58

BILAGOR

Revisionsberättelse

Jämställdhetsplan

Viltforum, årsrapport viltövervakning 2019–2020

Avskjutningsrapport Jämtland

Avskjutningsrapport Kalmar

Avskjutningsrapport Stockholm

Slutrapport Projekt Jämställd viltförvaltning

Årsrapport Invasiva arter

INLEDNING

Svenska Jägareförbundet bildades för 191 år sedan och är en av de äldsta jakt- och naturorganisationerna i landet. Föreningen bildades i huvudsak för att skydda de då hotade djurarterna i landet, främja en god jaktetik och bistå staten med att samla in kunskap om tillståndet i naturen.

Jägareförbundet innehar ett jakt- och viltvårdsuppdrag, som här redovisas. Uppdraget går tillbaka till 1938 och har sedan dess beslutats om av riksdagen 1951 och senast år 2000. Innehållet i dagens uppdrag är av riksdag och regering sammanfattat i ett ansvar att leda delar av den praktiska jakten och viltvården. Redan från starten var ett av syftena att med välutbildad personal, med spridning över hela landet, föra ut kunskap och förbättra jaktlig samverkan. Det är också kostnader för främst personal och lokaler samt verksamhet som redovisas.

Jägareförbundet är ingen myndighet. Detta faktum framgår i de utredningar som gjorts genom åren, till exempel SOU 1997:91 om Jaktens Villkor, men även i den särskilda precisering av uppdraget som regeringens utredare Madeleine Emmervall presenterade 2004. Jägareförbundet har heller inga möjligheter att fatta bindande beslut annat än inom och för den egna organisationen.

Sveriges jägare betalar sedan 1938 en årlig avgift: den så kallade jaktkortsavgiften. Avgifterna utgör viltvårdsfonden som förvaltas av Kammarkollegiet, men det är regeringen som beslutar om hur medlen i fonden disponeras. Ur denna fond erhåller Jägareförbundet, men även andra organisationer, medel till verksamhet. Naturvårdsverket får en betydande del av medlen, som till största delen används för viltforskning samt registerhållning av jaktkortslösare. Tillsammans med utskicket för betalning av jaktkortet redovisas också hur fondens pengar fördelas, vilket är viktigt för betalningsviljan. Bidraget till Jägareförbundet har av Statskontoret konstaterats vara ett allmänt verksamhetsbidrag av samma typ som andra frivilligorganisationer erhåller, fast då av skattemedel.

Genom uppdraget har man lyckats koppla ihop en folkrörelse med den statliga viltförvaltningen. Verksamheten har i över 80 år framgångsrikt byggts upp på ett sätt som vi ur ett internationellt perspektiv kan vara stolta över.

Jakt är ett viktigt exempel på hållbart brukande av den biologiska mångfalden och traditionella jaktmetoder är också en viktig del av vår kulturhistoria. Därmed faller jakten och viltförvaltningen på flera sätt in under våra åtaganden inom konventionen om biologisk mångfald. Vidare ger jakten viktiga incitament till anpassad skötsel inom jord- och skogsbruk, vilket i sin tur ger variation i landskapet, grön infrastruktur och ökad biologisk mångfald.

Viltförvaltningen är samtidigt kanske det enda område i samhället där det finns en formaliserad struktur (älgförvaltningsgrupper, viltförvaltningsdelegationer) där olika aktörer finner avvägningar mellan olika ekosystemtjänster. Jägarna är därmed viktiga aktörer inom miljömålsarbetet, samtidigt som viltförvaltningen kan fungera vägledande inför en bredare övergång mot fokus på ekosystemtjänster i samhället. Jägareförbundet är drivande i arbetet för att finna ett hållbart multifunktionellt brukande av landskapet.

Jägareförbundets verksamheter bidrar i första hand till måluppfyllnad inom Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Ett rikt växt- & djurliv, Myllrande våtmarker och Giftfri miljö, men även inom Hav i balans samt Levande kust och skärgård, Storslagen fjällmiljö, Levande sjöar och vattendrag och Ingen övergödning. Ett tydligt exempel är jägarnas arbete med att skapa grön infrastruktur i anslutning till vatten, vilket ger positiva effekter för flertalet av målen som anges ovan.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDETS ORGANISATION

Svenska Jägarförbundet består av 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar och på det lokala planet av 303 jaktvårdskretsar.

Jägarförbundet, länsjaktvårdsföreningarna och jaktvårdskretsarna är självständiga juridiska personer med egna styrelser och årsstämmor. Jägarförbundets styrelse består av ordförande, nio ledamöter och en representant för arbetstagarna. Årsstämman utser på sedvanligt sätt revisorer, två ordinarie och två suppleanter, varav en ordinarie och en suppleant ska vara auktoriserad.

Jägarförbundet hade vid jaktårets slut, 30/6 2020, 156 882 medlemmar. Jägarförbundet har 111 personer anställda och minst 5 000 förtroendevalda på olika poster i organisationen, då inte inräknat de över 4 000 medlemmar som utför trafikeftersök.

Jägarförbundet är en stor folkrörelse med medlemmar, förtroendevalda och personal över hela landet. Personalorganisationen i fält är organiserad i tre regioner, norr, mitt och syd. Detta utifrån att vildnadsförhållandena i stora drag kan uppdelas på samma sätt.

MODELL FÖR BERÄKNING AV KOSTNADERNA

I regeringens beslut om precisering av Jakt-och viltvårdsuppdraget finns, förutom ett antal generella villkor, angivet att verksamheten ska genomföras och redovisas inom ett antal verksamhetsområden. Till dessa verksamhetsområden finns också kopplat ekonomiska ramar.

Ekonomisystemet särskiljer intäkter och kostnader för Jakt-och viltvårdsuppdraget från Svenska Jägarförbundets övriga intäkter och kostnader. Vidare specificeras såväl arbetad tid som övriga kostnader per verksamhetsområde och rapporteras löpande.

Glappet blir allt större mellan de medel som Jägarförbundet tilldelas för att lösa sitt uppdrag och kostnaderna för detta. Det beror på att framför allt lönekostnaderna, men även andra kostnader, har stigit.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDETS UPPDRAG

Regeringen beviljar Svenska Jägareförbundet bidrag med 52 250 000 kronor ur viltvårdsfonden (fonden) för 2020 för att leda och organisera delar av jakten och viltvården i enlighet med detta beslut. Medlen ska fördelas på följande sätt: **Verksamhetsområde**

Tillhandahålla generell kunskap och kompetens	
i frågor om praktisk jakt och viltförvaltning	35 000 000
Viltövervakning	6 000 000
Klövviltsförvaltning	8 750 000
Vilt och trafik	2 500 000

Svenska Jägareförbundet ska på begäran från Naturvårdsverket bistå med stöd och underlag för myndighetens arbete i jakt- och viltförvaltningsfrågor. Under 2020 ska Svenska Jägareförbundet särskilt prioritera följande områden:

Arbete med viltkött

Svenska Jägareförbundet ska fortsatt förmedla kunskap om riskerna med bly i viltkött samt om lämpliga hanteringsmetoder för viltkött, bland annat med beaktande av de råd som förbundet tagit fram i samverkan med Statens veterinärmedicinska anstalt och Livsmedelsverket. Förbundet ska förmedla kunskap om vikten av trikinprovtagning av kött från vildsvin och björn samt verka för att blyammunition ersätts med mindre hälsovadlig ammunition i jaktliga sammanhang då så är möjligt. Förbundet ska förmedla kunskap om viltkött som en förnybar naturresurs och ett livsmedel av hög kvalitet med liten miljöpåverkan.

Vissa rovdjur

Svenska Jägareförbundet ska tillhandahålla kunskap om rovdjuren björn, järv, lodjur och kungsörn samt förmedla kunskap om myndighetsbeslut och domstolsavgöranden om jakt efter dessa arter. Det är angeläget att synliggöra värdet av hög jaktetik och konstruktiva etiska diskussioner i dessa sammanhang. Förbundet ska utveckla metoder för barmarksjakt på dessa arter och vid behov kunna bistå myndigheter med samordning av jägare för skyddsjakt.

Klövviltsförvaltning

Svenska Jägareförbundet ska föreslå operativa åtgärder och lämpliga strategier för framtida förvaltning av klövilt, främst vildsvin, rådjur samt dov- och kronhjort, för att på sikt kunna begränsa klöviltsskadorna inom jord- respektive skogsbruk. Målsättningen ska vara en klöviltsstam av hög kvalitet i balans med betesresurserna, som grundas i en hållbar samverkan mellan viltförvaltningen och areella näringar på regional och lokal nivå. Förbundets Handlingsplan Vildsvin samt Vildsvinsbarometern är betydelsefulla instrument i sammanhanget. Förbundet ska utveckla observationsmetoder och kunna bistå myndigheter med objektiv tolkning av genomförda inventeringar och insamlad biologiska data. Förbundet ska medverka till att stärka kunskaperna inom dessa områden och till en adaptiv utveckling av befintliga inventeringsmodeller. Förbundet ska även kunna medverka vid myndigheters behov av snabb mobilisering vid misstänkta sjukdomsutbrott hos vilt, såsom till exempel Chronic Wasting Disease (så kallad avmagringssjuka), dvärgbandmask samt afrikansk och klassisk svinpest.

Älgobs

Svenska Jägareförbundet ska kvalitetssäkra data som insamlas genom metoden Älgobs och överföra dessa data till länsstyrelsernas rapporteringsverktyg och informationsportal Älgdata (www.algdata.se).

Utfodring

Svenska Jägareförbundet ska fortsatt aktivt motverka stödjande utfodring av klövilt som inte hålls i hägn under vegetationsperioden, det vill säga när det finns naturligt foder att tillgå. Förbundet ska fortsatt också sprida kunskap om att stödjande utfodring under andra perioder sker med ensilage, spannmål eller oförädlade spannmålsprodukter och endast i begränsad mängd.

1. ALLMÄN VERKSAMHET

Allmän verksamhet

Svenska Jägareförbundet ska leda de delar av jakten och viltvården i landet som framgår av detta beslut, i syfte att bidra till att här angivna mål samt riksdagens mål för viltvård och viltförvaltning uppfylls.

Generella mål

- Angivna mål inom beslutade verksamhetsområden uppfylls.
- Andelen kvinnor ökar i jägarkåren och i ledande positioner på alla nivåer inom förbundet.
- Viltförvaltningen ska bedrivas på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden upprätthålls och gynnas.
- Medverka till att främja brukande av vilt som resurs.

Generella återrapporteringskrav

Jägareförbundet ska:

- Redogöra för hur förbundet arbetat för att uppfylla beslutet och angivna mål samt analysera resultatet av sina insatser.
- Redogöra för och analysera resultatet av förbundets arbete med jämställdhet.
- Särredovisa arbetet med i beslutet angivna verksamhetsområden och lämnade uppdrag.
- Tillse att den ekonomiska redovisningen granskas av revisor.
- Tillse att en kopia av revisionsberättelsen bifogas återrapporteringen av uppdraget.

Den ekonomiska redovisningen ska specificeras per verksamhetsområde. En jämförelse per verksamhetsområde ska göras med de tre föregående åren.

Den ekonomiska redovisningen ska dessutom visa hur tilldelade medel inom varje verksamhetsområde fördelas på kostnadsslagen

- löner och sociala avgifter
- resor, kontor och revision
- övriga kostnader.

FOTO: GUNNAR STENBERG/MOSTPHOTOS

FOTO: WILDMEDIA/MOSTPHOTOS

Svenska Jägareförbundet ska föreslå operativa åtgärder och lämpliga strategier för framtida förvaltning av klövvilt, främst vildsvin, rådjur samt dov- och kronhjort, för att på sikt kunna begränsa klövviltskadorna inom jord- respektive skogsbruk.

ALLMÄN VERKSAMHET

Jägareförbundets arbete inom ramen för Jakt- och viltvårdsuppdraget

Svenska Jägareförbundet anser att förbundet har genomfört Jakt- och viltvårdsuppdraget för 2020 och att måloppfyllelsen är god och i vissa fall mycket god. Under verksamhetsåret påverkades Jägareförbundet av beslut och händelser i samhället som innebar att löpande omprioriteringar genomförts. Dessa påverkar resultaten i uppdragets verksamhetsområden och kan bidra till vissa justeringar inom ramen för beslutet. I det fall det är omfattande omprioriteringar som vidtas sker det i dialog med ansvarig jaktmyndighet eller departementet. I redovisningen framgår vilka nödvändiga omprioriteringar som gjorts.

Pandemins påverkan på verksamheten

Självklart har pandemin även påverkat förbundets verksamhet. Själva jakten har till stor del kunnat bedrivas som vanligt men med extra hänsyn, speciellt till riskgrupper. Allra störst påverkan har pandemin haft på mässor och olika tävlingsarrangemang där det mesta ställts in under året. Förbundet har löpande lagt ut rekommendationer på hemsidan så att alla kunnat ta del av dem.

Utbildningar har påverkats men organisationen har varit mycket snabb på omställningar och att söka nya lösningar. När det varit möjligt har utbildningar arrangerats utomhus och personalen har hittat former för digitala lösningar i stor omfattning. Där praktiska moment är nödvändiga har ofta teoridel skötts digitalt och den praktiska delen har ibland skett i delade grupper.

En trolig effekt av pandemin är att människor i högre utsträckning sökt sig utomhus och vi ser ett ökat intresse för jakt och för viltkött. Trots svårigheter med att kunna genomföra jägarexamensprov har antalet som tagit jägarexamen ökat med cirka 500 personer gentemot 2019.

Behovet av långsiktighet

Viltstammarna påverkar varandra, bland annat genom predation och konkurrens om föda. Flera av de jaktbara viltarterna sprider sig idag till nya områden, vilket gör att viltstammarna och viltets påverkan på landskapet förändras. Samtidigt påverkar jakten direkt och indirekt de olika viltarterna.

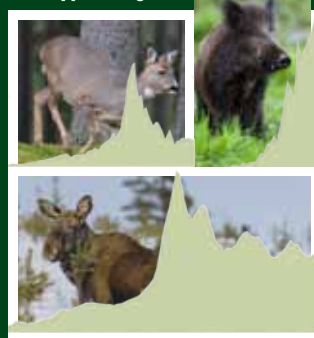
Med hänvisning till ovanstående samt de trender som finns i samhället, viltförvaltningens utveckling och naturgivna behov av adaptivitet samt det ökade behovet av samverkan med andra parter och behovet av kunskap hos såväl nya jägare som hos allmänheten, anser Svenska Jägareförbundet att regeringen bör eftersträva mer långsiktiga beslut avseende Jakt- och viltvårdsuppdraget.

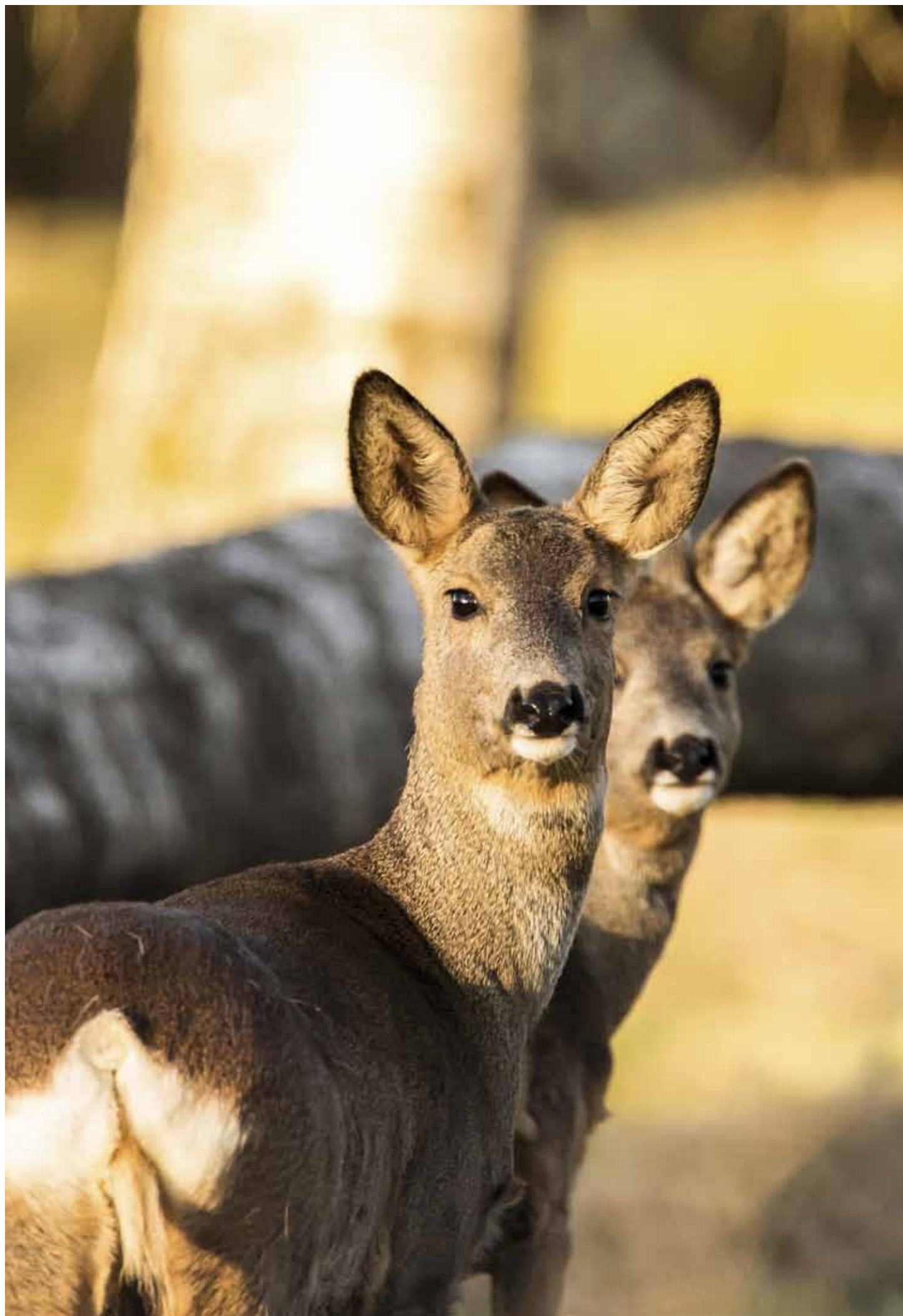
Effektanalyser av vidtagna åtgärder

Analysen rörande effekter av rådgivning och information måste baseras på kriterier som är objektiva, kvantifierbara, möjliga att samla in och som med rimlig sannolikhet kan kopplas till de genomförda åtgärderna. Löpande i redovisningen finns exempel på uppnådda effekter och möjligheten till användandet av mer avancerad teknik och beräkningssätt.

JAKT- OCH VILTVÅRDSUPPDRAGET

Återrapportering 2020

ALLMÄN VERKSAMHET

Jägareförbundets arbete med jämställdhet

I jakt- och viltvårdsuppdraget är det ett generellt mål att "andelen kvinnor ökar i jägarkåren och i ledande positioner på alla nivåer inom förbundet." Generella återrapporteringskrav är också att Jägareförbundet ska redogöra för och analysera resultatet av förbundets arbete med jämställdhet.

Personalorganisationen har i ett historiskt perspektiv varit klart mansdominerad och Jägareförbundet har sedan länge arbetat aktivt för att skapa en jämnare könsfördelning. Antal anställda 2020 uppgick till 111 personer, varav 37 procent var kvinnor. Lönekartläggning görs årligen och påvisar inga skillnader som kan hänföras till kön. En nationell handlingsplan mot kränkande särbehandling är framtagen för både personal- och förtroendeorganisationen. Implementering sker separat i alla länsföreningar som är egna juridiska personer.

I linje med Jägareförbundets kontinuerliga jämställdhetsarbete startade projektet "Jämställd viltförvaltning" under årsskiftet 2018/2019. Projektets målbild var att öka andelen kvinnor på förbundets poster i landets älgförvaltningsgrupper (ÄFG) från tre till minst tio procent. Övriga mål såsom ökad kunskap, förbättrat arbetsklimat inom ÄFG och ökad kunskap inom digitala verktyg inom organisationen ingick också i projektet. Projektet genomförs i nära samarbeten med Sveriges Lantbruksuniversitet, Umeå Universitet, Studieförbundet och vissa länsstyrelser. Projektet stöds/följs av en forskare från Umeå Universitet, som efter projektets avslut under 2021, kommer att utvärdera projektet ur ett vetenskapligt perspektiv.

Projektets beslutade väg framåt bestod av två viktiga faktorer, kunskap och delaktighet. I linje med detta byggde projektgruppen upp en helt ny digital utbildning, "Älgförvaltning, ekologi och människa" på E-jakt. Samtidigt involverades landets länsföreningar och kretsar i arbetet för att säkerställa att projektet fick stöd genom hela organisationen. Totalt antogs 92 deltagare varav 61 procent var kvinnor. Vid utbildningens slutdatum hade 73 personer klarat utbildningen. Samtliga som klarat utbildningen utgör en oerhört viktig tillgång för att utveckla vår lokala och regionala viltförvaltning. Just nu pågår nomineringsprocessen till landets ÄFG och besluten ligger i länsstyrelsernas händer.

Kvinnor i jakten

Jägareförbundet har nått sina mål i jakt- och viltvårdsuppdraget när det gäller genusperspektiv inom jakten. Antalet kvinnor som jagar ökar i alla kategorier: mätt i kvinnor som är jaktkortslösare, medlemmar i Jägareförbundet samt i kvinnornas andel och antal på alla förtroendenivåer. Detta gäller såväl i jaktvårds-kretsarnas styrelser som i länsjaktvårdsföreningarnas styrelser. Kvinnor som ordförande i jaktvårds-kretsar och i länsjaktvårdsföreningar visar också en ökande trend.

Jägareförbundet arbetar bland annat med verktyget JAQT i sitt genusarbete (Svenska Jägareförbundets nätverk för kvinnor). Nätverkets mål ligger i linje med förbundets strategiska mål och syftar till att öka antalet jagande kvinnor, öka antalet kvinnliga medlemmar och få fler kvinnor som ledare och förtroendevalda i förbundet. Under året begränsades antalet aktiviteter inom JAQT-nätverken på grund av pandemin.

284 039 jaktkortslösare, 8,0 % kvinnor (22 598 st)

FOTO: MADELINE LEWANDER

- Av Svenska Jägarförbundets medlemmar var 9,8 procent kvinnor, vilket motsvarade 15 161 kvinnor (+ 919 från 2019).

- I förbundsstyrelsen var andelen kvinnliga ledamöter 30 procent (20 procent 2019).

- I styrelserna för landets 22 länsjaktvårdsföreningar var andelen kvinnor som var ledamöter 21,2 procent (45 kvinnor). Fyra ordförande i länsjaktvårdsföreningarna var kvinnor. 2013 var det 12,1 procent och 2001 6,1 procent.

- I styrelserna för jaktvårdskretsarna var andelen kvinnor som var ledamöter 12,6 procent (336 kvinnor). 25 ordförande var kvinnor. 2013 var det 8,1 procent och 2001 3 procent.

Nätverken fungerar också som rekryteringsbas av förtroendevalda till Jägarförbundets styrelser på olika nivåer. Det målstyrda arbetet inom JAQT i länen har lett till att antalet och andelen kvinnor i förbundet ökar och att kvinnor tar på sig uppdrag i styrelser. JAQT är en del av organisationen på läns- eller krets nivå.

För att både ta del av och bidra till forskningen och kunskapsutvecklingen angående genusperspektiv i jakten sker samarbete med olika universitet, myndigheter och organisationer: Sveriges Lantbruksuniversitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Mitt-universitetet, Linköpings universitet, Göteborgs universitet, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Polismyndigheten, Försvarsmakten, Studieförbundet, Svenska Kennelklubbens jakthundsklubbar samt med nordiska och europeiska jägarförbund.

Kvinnor som jagar och genusperspektiv i jakten ger fortsatt positiv genomslagskraft i både riks- och länsmedia. JAQT-nätverken har ställt upp med service till länsmedia. Ett 40-tal journalister, studenter och forskare har fått faktaunderlag och medie-service på riksnivå. Det har varit både nationella och regionala inslag.

2020 utgjorde antalet kvinnor 24,2 procent (3 044 stycken) av de godkända provtagarna för jägarexamen (teoriprovet). Trenden är stabil när det gäller kvinnor som tar jägarexamen.

Andelen kvinnor av jaktkortslösarna var 8 procent under 2020 (31 december) vilket motsvarade 22 598 kvinnor (+ 973 från 2019). 1996/1997 var andelen kvinnor i jägar-kåren 3,7 procent (11 300).

Svenska Jägareförbundet

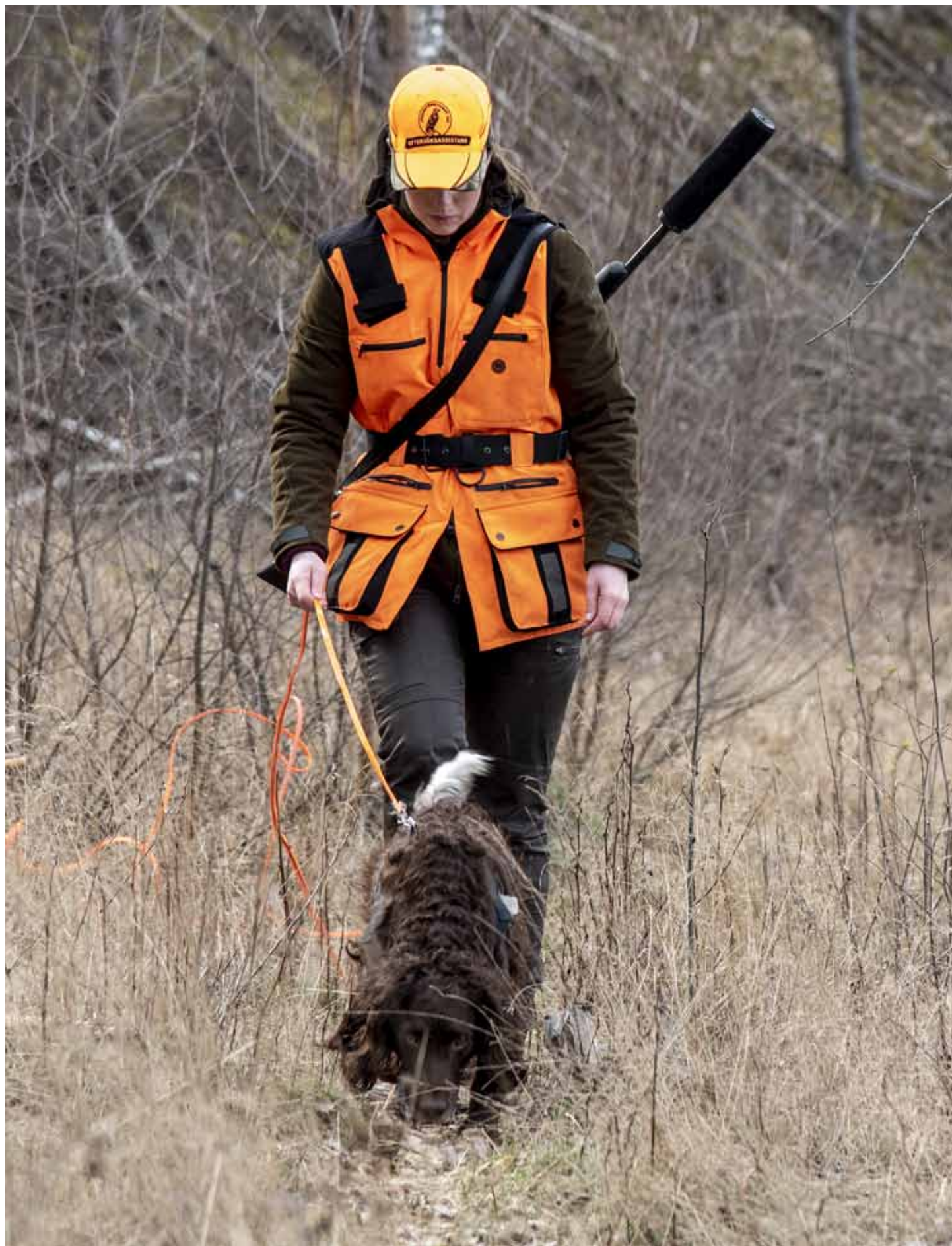

FOTO: MARTIN KÄLLBERG/SVENSK JAKT

EKONOMISK REDOVISNING

Den ekonomiska redovisningen över Jakt- och viltvårdsuppdraget är skild från Svenska Jägareförbundets redovisning och uppdelad per verksamhetsområde. Avvikelser kommenteras ytterligare under respektive verksamhetsområde.

Sammanställning av kostnader inom ramen för Jakt- och viltvårdsuppdraget

Verksamhets- område	Kostnader 2017	Kostnader 2018	Kostnader 2019	Anvisade medel 2020	Kostnader 2020
Kunskap och kompetens inom praktisk jakt och viltförvaltning	38 753 396	41 144 533	40 507 182	35 000 000	37 677 076
Viltövervakning	7 285 192	6 909 671	7 735 168	6 000 000	7 139 919
Klövvilthförvaltning	7 520 633	7 167 765	7 915 243	8 750 000	8 468 003
Vilt och trafik	2 417 534	2 591 782	2 659 835	2 500 000	2 389 555
Summa	55 976 755	57 813 751	58 817 427	52 250 000	55 674 554

Intäkter

Utöver anvisade medel 52 250 000 kronor (52 250 000 kronor) redovisas intäkter om 1 941 981 kronor (3 430 819 kronor) inom ramen för Jakt- och viltvårdsuppdraget.

Specifikationer kostnader av anvisade medel 2020

Verksamhetsområde	Lön, Soc avg	Resor, Rev, Lokal	Övrigt	Total
Kunskap och kompetens inom praktisk jakt och viltförvaltning	24 888 742	2 024 872	10 763 462	37 677 076
Viltövervakning	4 031 344	339 443	2 769 132	7 139 919
Klövvilthförvaltning	5 683 142	665 086	2 119 776	8 468 003
Vilt och trafik	1 458 432	76 228	854 895	2 389 555
SUMMA 2020	36 061 660	3 105 628	16 507 265	55 674 554
<i>SUMMA 2019</i>	<i>35 855 359</i>	<i>4 314 180</i>	<i>18 647 888</i>	<i>58 817 427</i>

2. PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Mål

- Myndigheter får på förfrågan underlag och objektiva yttranden i frågor om praktisk jakt och viltförvaltning.
- Enskilda har tillgång till objektiv, kunskapsbaserad och lättillgänglig information om praktisk jakt och viltförvaltning samt viltforskning.
- Enskilda har tillgång till objektiv, kunskapsbaserad och lättillgänglig information om omhändertagande av viltkött som livsmedel, samt om viltkött som en förnybar naturresurs och ett livsmedel av hög kvalitet med liten miljöpåverkan.
- Kunskaperna om praktisk jakt, viltvård och det jaktbara viltets utveckling är god bland markägare, jakträtts-havare och jägare, samt att dessa har god tillgång till objektiv information och god service i nämnda frågor.
- Kunskaper och fakta om myndighetsbeslut och domstolsavgöranden om björn, järv, lodjur och kungsörn kan tillhandahållas.
- Mycket goda kunskaper om praktisk jakt och viltvård i samband med skyddsjakt och andra skadeförebyggande åtgärder kan tillhandahållas.
- Jaktsäkerheten är hög och antalet skadskjutningar är få.
- Den negativa påverkan på hälsa och miljö från blyammunition är försumbar och blyfri ammunition används så långt det är möjligt.
- Bidra till att minska lidandet för vilt som skadats vid sammanstötning med fordon (motordrivna och spårbundna) genom att till Polismyndigheten kunna tillhandahålla kontaktuppgifter till kompetenta eftersöksekipage.

Uppdrag

Svenska Jägarförbundet ska enskilt och i samverkan med berörda myndigheter tillhandahålla kompetens inom praktisk jakt och viltförvaltning samt faktabaserad kunskap om jaktbart vilt och om viltforskning. När förbundet informerar, muntligt eller skriftligt (inklusive på webbplats), framgår det tydligt när det sker inom ramen för den verksamhet som bidraget finansierar. Informationen ska vara allsidig, objektiv och fri från annonser.

Svenska Jägarförbundet ska tillhandahålla objektiv information om praktisk jakt och viltvård. När främmande viltarter förekommer, ska förbundet på förfrågan bistå med kunskap till berörda myndigheter, organisationer och enskilda. Villkor och kostnader för att delta i kurser, temadagar och liknande som anordnas för denna verksamhet ska vara samma för samtliga deltagare. Förbundet ska på förfrågan bistå med råd och förslag till åtgärder för jakten, viltvården samt praktiskt genomförande av skyddsjakt och andra skadeförebyggande åtgärder, särskilt beträffande skador från klövvilt. Förbundet ska inom sitt verksamhetsområde aktivt bidra i samhällets arbete för att uppfylla miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv.

Förbundet ska verka för hög jaktsäkerhet och ett minimerat antal skadskjutningar samt för att jakthundar är grundutbildade och jaktetiken god vid all jakt med hund. Förbundet ska även arbeta aktivt mot illegal jakt, särskilt på stora rovdjur, mot utsättning utöver vad som följer av 12 a § jaktförordningen (1987:905) och för att de som deltar i jakt erlägger viltvårdsavgift. Förbundet ska delta aktivt i arbetet med att fasa ut användningen av blyammunition och i samhällets arbete mot miljökvalitetsmålet En giftfri miljö. Arbetet ska ske dels genom att bidra till att blyfri ammunition och miljöåtgärder vid skjutbanor utvecklas, testas och används, dels genom att informera om i vilka jaktliga sammanhang det finns lämplig blyfri ammunition och hur den negativa påverkan från blyammunition kan minimeras. Förbundet ska tillhandahålla kunskaper om viltkött som förnybar naturresurs och ett livsmedel av hög kvalitet med liten miljöpåverkan, samt om hantering av viltkött för konsumtion.

Återrapportering

Svenska Jägarförbundet ska med beaktande av ovan angivna mål och uppdrag, för verksamhetsområdet utförligt redovisa:

- Sitt arbete i förhållande till myndigheter under 2020, till exempel remisser, rådgivning och yttranden.
- Sitt arbete i förhållande till allmänheten under 2020, till exempel genom webbplatser och appar och de målgrupper som förbundet nått med informationen.
- Vilka av dessa aktiviteter som särskilt riktats till invandrare med syfte att bidra till integration i det svenska samhället, samt utvärdera och analysera resultatet av detta arbete.
- Vilka aktiviteter som utförts under 2020, till exempel anordnade kurser, temadagar och liknande, antal deltagare vid dessa tillfällen samt vilket utbildningsmaterial som tillhandahållits.
- Tidsåtgång för rådgivning i praktisk jakt och viltförvaltningsfrågor.
- Tidsåtgång för rådgivning till myndigheter, markägare och jägare i markanvändnings- och miljöfrågor relaterade till viltvård och jakt.
- Det arbete som utförts med hänsyn till skyddsjakt, till exempel yttranden och bistånd till förvaltande samordning av skyddsjakt på rovdjur.
- Var i landet skyddsjakt bedrivs i större omfattning, vilka arter som främst är föremål för jakten och analys av hur skadebilden har förändrats över tiden.
- Arbetet med vildsvinsförvaltning och vilka resultat som har uppnåtts.
- Förbundets information om vildsvinsförvaltning, bland annat vilken kunskap som har spridits, till vilka aktörer och i vilket omfång samt en analys av effekten av åtgärderna.
- Vilka aktiviteter som genomförts för att sprida kunskaper om myndighetsbeslut och domstolsavgöranden avseende rovdjur samt förbundets arbete för motverkande av illegal jakt.
- Hur förbundet spridit kunskaper om vikten av trikinprovtagning av kött från vildsvin och björn samt om lämpligt tillvaratagande av köttet från dessa arter, bland annat vilken information som har spridits, till vilka aktörer och i vilken omfattning samt en analys av dessa åtgärders effekt.
- Hur förbundet har informerat om vikten av aktiv adaptiv förvaltning av klövviltstammarna, bland annat vilken information som har spridits och till vilka aktörer, samt vilka åtgärder som vidtagits för att långsiktigt minska skadorna från nämnda arter och åtgärdernas effekter.
- Hur förbundet har verkat för att antalet skadskjutningar ska vara lågt, särskilt vid jakt på björn och varg samt vilka effekter som uppnåtts.
- Hur förbundet har verkat för att ammunitionen ska vara blyfri i så hög grad som möjligt, bland annat vilka åtgärder som vidtagits till förmån för blyfria alternativ.
- Hur förbundet har arbetat för att minimera den negativa påverkan på hälsa och miljö från blyammunition, till exempel åtgärder vid skjutbanor och omhändertagande av blykontaminerat avfall.

Jägarförbundet ska bland annat redovisa sitt arbete med vildsvinsförvaltningen och vilka resultat som har uppnåtts.

FOTO: MOSTPHOTOS

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Objektivitet i information och service

Svenska Jägareförbundet arbetar regelmässigt med olika lärosäten, följer och sammanställer forskning och forskningsresultat, samt tar även en aktiv roll som utförare i gemensamma forskningsprojekt inom jakt och viltförvaltning. Därtill samarbetar förbundet regelbundet med myndigheter, genom bland annat att sprida information och fakta.

Grunden för förbundets arbete och ståndpunkter baseras alltid på forskning och fakta, vilket i sig säkerställer en modern och objektiv syn på jakt och viltförvaltning. Arbetssättet säkerställer att data som samlas in av jägarkåren och Jägareförbundet används på bästa sätt, och att förbundet upprätthållit god kompetens hos sina tjänstemän. Samtidigt ställer samverkan med lärosäten och myndigheter tydliga krav på rutiner där alla resultat presenteras på ett objektivt sätt.

Svenska Jägareförbundets kunskap blir alltmer efterfrågad då fler myndigheter och organisationer söker samarbete i jakt- och viltvårdsfrågor. Förbundet uppfattar detta som att den information som förmedlas uppfattas som objektiv och användbar, samt att den kunskap och det förhållningssätt förbundet står för leder till en utvecklad viltförvaltning. Samverkan om insamling av data och analys säkerställer samtidigt objektivitet och skapar tilltro mellan de olika aktörerna i viltförvaltningen.

Frågan om objektivitet i informationen diskuteras regelbundet på personalmöten. Syftet är att påminna personalen om inriktningen på våra uppdrag, diskutera gränsdragningar och utveckla metoder som garanterar objektivitet och saklig information. Vid nyanställningar läggs särskild uppmärksamhet på hur personalen ska agera för att leva upp till riktlinjerna för Jakt- och viltvårdsuppdraget.

Erfarenheterna visar att det går alldeles utmärkt att förena objektivitet med ett stort engagemang från en förtroendemannaorganisation. Uppstår situationer där förbundets roll och objektivitet kan ifrågasättas väljer förbundet att avböja uppgifter och återbetala bidragsmedel för att vidmakthålla objektiviteten i de delar av uppdraget som utförs.

Regionalt

Kontinuerlig regional samverkan sker med landets länsstyrelser och i stor utsträckning med Skogsstyrelsen. Över landet deltar Jägareförbundet regionalt i både skogliga sektorsråd liksom i de regionala skogsprogrammen. Förutom med myndigheter sker också en lokal och regional samverkan med organisationer inom jord- och skogsbruk samt med friluftslivets organisationer.

Sveriges viltförvaltningsdelegationer är också en viktig målgrupp när det gäller samverkan med våra regionala myndigheter. Under året har de ordinarie jägarrepresentanterna utbildats och samordnats gällande den regionala viltförvaltningen, som berör alltifrån miniminivåer för stora rovdjur till klövviltsförvaltning.

I samband med en ökad dialog blir det dock väldigt tydligt att landets länsstyrelser hanterar sina viltförvaltningsdelegationer på varierande sätt där vissa känner stor delaktighet medan andra inte tillfrågas. Att ha en god dialog på det regionala planet är avgörande för att öka förståelsen för myndigheters beslut och förbundet kan i dagsläget se stora skillnader i förtroende för landets länsstyrelser.

Rapporterad tid

Svenska Jägareförbundets personal har rapporterat 53 903 arbetstimmar 2020 (50 215 2019) inom ramen för verksamhetsområdet. Rådgivningen är mycket mångfaceterad. Den absoluta huvuddelen sker i kontakt direkt till jägare, markägare och jaktliga samman slutningar av skilda slag. Dock är en väsentlig del också allmänna frågeställningar kring vilt, jakt och därtill hörande frågor från den icke jagande allmänheten.

Nationellt

På nationell nivå sker en kontinuerlig dialog och samverkan med Naturvårdsverket. Under året har samverkan med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Jordbruksverket fortsatt varit mycket intensivt. Arbetet med viltsjukdomar, främst Afrikansk svinfeber (ASF) och Chronic wasting disease (CWD), har gått in i en mer operativ fas där Jägareförbundet via sin landsomfattande organisation är en viktig aktör vid övervakning och provtagning samt en resurs för bekämpning om sjukdomar dyker upp. Förbundet ingår till exempel som en del av Jordbruksverkets expertgrupp för ASF och koordinerar provtagning för CWD i landet de kommande åren.

Inom ramen för arbetet med viltolyckor samverkar Jägareförbundet med ett tiotal olika myndigheter för att förebygga viltolyckor. Förbundet bistår, via sin välbesökta hemsida, också flera myndigheter med kommunikation till jägarkåren. Bland annat kommunikation om viltsjukdomar, miljöövervakning och invasiva arter. Under året har även en intensiv dialog förts med Livsmedelsverket angående småskalig försäljning av vildsvinskött samt cesiumprovtagning av vildsvin inom det ”Tjernobyldrabbade” området.

Internationellt

Den internationella samverkan med andra länders myndigheter har fortsatt att öka under 2020. Finland, Norge och Danmark står inför en spridning av vildsvin och har vid flertalet tillfällen efterfrågat förbundets expertis i vildsvinsförvaltning samt övervakning av vildsvinsstammen.

Jägareförbundets ledande expertis på att hantera invasiva ryggradsdjur har mött en starkt ökande efterfrågan då EU fokuserat särskilt på frågan.

Utbredningen av Afrikansk svinfeber i Europa har också gjort att förbundets kompetens efterfrågats, bland annat vad gäller viltövervakning och kommunikation med jägarkåren. Förbundet har ingått i en handfull expertgrupper åt EU-kommissionen, Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA), med flera.

Inom fågelförvaltningen lade förbundet ett särskilt fokus på arbetet med gränsöverskridande gäsförvaltning inom ramen för AEWA samt på översynen av EU:s rådgivande dokument för reglerna om när jaktbara fåglar bör fredas på grund av migration och reproduktion.

I samband med revideringen av jakttiderna har förbundet vid ett flertal tillfällen kartlagt andra länders hantering samt syn på jakttider på arter som tillfälligt minskar i antal och utbredning.

Ett intensivt kunskaps- och erfarenhetsutbyte har också skett inom ramen för FACE (samarbetsorganisation för jägareförbund inom EU) vad gäller användandet av bly i ammunition samt vad gäller bågjak.

EU har fokuserat särskilt på frågan om invasiva arter och Jägareförbundets expertis på att hantera invasiva ryggradsdjur har mött en starkt ökande efterfrågan.

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

FOTO: KENNETH JOHANSSON

Yttranden och utlåtanden

På förbunds nivå har Svenska Jägareförbundet noterat 11 besvarade remisser enligt sammanställningen nedan. Utöver dessa remisser tillkommer ett mycket stort antal yttranden och utlåtanden som behandlats av personal och länsjaktvårdsföreningar. Länsstyrelserna översänder flest remisser i frågor som rör exempelvis skydds jakt, skötselplaner för älg och kronvilt, tillstånd av varierande slag samt frågor rörande skötselplaner vid bildande av naturreservat. Bland övriga instanser som översänt remisser till länsjaktvårdsföreningarna finns bland annat Trafikverket, regionala myndigheter och kommuner.

Remiss från	Angående	Besvarad
Jordbruksverket	Behov av utökat djurskydd för utsatta gräsänder, fasaner, rapphöns och laxfiskar	200214
Naturvårdsverket	Utredda behovet av grytanlagsprov med levande grävling	200214
Naturvårdsverket	Förslag till jakttidsändringar, paket 1	200216
Naturvårdsverket	Förslag till jakttidsändringar, paket 2	200323
Havs- och vattenmyndigheten	Övervakningsprogram för havsmiljödirektivet 2020	200331
Miljödepartementet	SOU 2019:67 Hållbar terrängkörning	200608
Jordbruksverket	Konsekvenser av utökat djurskydd för utsatta gräsänder, fasaner, rapphöns och laxfiskar.	200825
Näringsdepartementet	Förvaltning eller djurförsök med vilda djur	201008
Regeringskansliet	Naturvårdsverkets förslag på nya jakttider	201019
Jordbruksverket	Utvärdera djurvälfaerden vid träning inför prov och vid anlagstest i vilthägn	201215
Jordbruksverket	Föreskrifter om skyddsåtgärder med avseende på CWD	201222

Rådgivning i praktisk jakt och viltförvaltningsfrågor samt till myndigheter, markägare och jägare i markanvändnings- och miljöfrågor.

Personalen har rapporterat 30 334 (3 661) timmars arbete med rådgivning. Under året har det satsats på att få med fler på temakvällar och utbildningar för att ge djupare kunskap.

Arbetsgrupper

Jägareförbundets tjänstemän deltar regelbundet i arbetsgrupper, referensgrupper och expertpaneler nationellt och internationellt. Förbundet har bland annat deltagit i följande sammanhang under 2020:

- IUCN Nationalkommitté
- Wetlands International
- IUCN Goose Specialist Group
- IUCN Species Survival Commission, Invasive Species Specialist Group
- IUCN arbetsgrupp rörande informationsinsats om invasiva främmande arter
- Expertgruppen för utredningen om hållbar terrängkörning
- Ringmärkarnämnden
- Nationella skogliga sektorsrådet
- Våtmarksfondens forskningsgrupp
- Referensgruppen för länsstyrelsernas IT-portal älgdata
- FACE Agri landuse expert group
- FACE bird expert meetings
- FACE CIC Technical Group on ASF
- FACE Lead in ammunition expert group
- FACE Large Carnivore Working Group
- FACE Firearms Expert Group
- FACE Legal Expert Group
- HELCOM State & Conservation
- HELCOM MAMA (MARine MAMmals)
- Commission Dialogue on Large Carnivores
- Nationella viltolycksrådet
- SKK jakthundskommitté
- Nationella klövviltsrådet, Naturvårdsverket
- Nationella rovdjursrådet, Naturvårdsverket
- Arbetsgrupp för nya riktlinjer rörande friluftssarrangemang, Naturvårdsverket
- Storfågelforum, Naturvårdsverket
- Kompetensnätverk för kvalitetsutveckling av frivilligbaserad miljöövervakning
- Arbetsgrupp Chronic Wasting Disease
- Arbetsgrupp afrikansk svinpest
- SLU:s strategigrupp för Skogsfakulteten
- Beredningsgrupp för översynen av jakttider, Naturvårdsverket

Kunskaper om myndighetsbeslut

Jägareförbundet informerar via sin hemsida www.jagareforbundet.se om de beslut och domstolsavgöranden som kommer till förbundets kännedom. Normalt läggs domstolsavgöranden ut i sin helhet efter att ha avpersonifierats. Beroende på vilken påverkan beslut och domstolsavgörande har på jakten och viltvården görs ibland även informativa artiklar så att jägarkåren förstår bakgrund och hur beslutet påverkar jägarna.

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Viltkött

Svenska Jägarförbundet fick under 2020 medel från Jordbruksverket för att driva viltmatprojektet Vildsvin- och gås, klimatsmart kött från landsbygden. Projektet är finansierat genom EU och är på cirka två miljoner kronor.

I samarbete med länsstyrelserna i Kalmar län och Södermanlands län ska cirka 25 ambassadörer utses som får delta i tre workshops i sina respektive län. Med en rad experter inom vilt, tillagning, styckning, kommunikation, med mera, ska dessa ambassadörer få inspiration och kunskap om gås- och vildsvinskött som de sedan ska sprida i sina egna nätverk.

Bland ambassadörerna finns till exempel lärare, kockar, de som förädlar vilt, köksmästare, storköksansvariga inom kommuner, matskribenter, influencers, köthandlare, med flera. Planen var att hinna genomföra alla sex workshops under 2020, men endast två kunde genomföras. De andra fick skjutas fram till 2021 på grund av pandemin.

Syftet med projektet är att gås- och vildsvinskött ska uppfattas som goda, klimatsmarta, hälsosamma, näringsrika och lokalproducerade livsmedel. Idag har både gås och vildsvin ganska dåligt rykte och när efterfrågan saknas blir avskjutningen därefter och med skador på jordbruket som följd. Med ökad kunskap tror förbundet att intresset ökar så att fler får smaka på vällagade gås- och vildsvinsrätter.

I projektet ingår också att ta fram en bruksanvisning för jägare hur REKO-ringar fungerar som försäljningskanal av viltkött. Där samarbetar Svenska Jägarförbundet med Hushållningssällskapet i Halland, eftersom de är engagerade i att sprida REKO-ringar som försäljningskanal. Kännedom om kanalen kan behövas när det blir möjligt för jägare att kunna sälja vildsvinskött direkt till konsumenter - utan att passera en vilthanteringsanläggning.

Svenska Jägarförbundet har fortsatt att arbetat med att sprida kunskap om tillvaratagande av vilt med jägarkollektivet som målgrupp. Arbetet innefattar också att skapa inspiration för allmänheten att använda mer viltkött i matlagningen. Det innebär att sajten Viltmat.nu har uppdaterats med bland annat kunskapsartiklar och recept.

Under flera år har förbundet arbetat med att öka allmänhetens tillgång till viltkött och öka intresset för viltkött i matlagning. En tydlig effekt av detta arbete är att många kommuner och regioner idag vill få in lokalt producerat viltkött i sina offentliga kök.

Antalet besök på sajten Viltmat.nu har ökat med 65 procent under 2020 och har drygt 658 000 besök. Receptbesöken på sajten har ökat med 42 procent till drygt 338 000 besök.

Konfiterad vildgås.

Asiatisk vildgässoppa.

Vildsvinsburgare.
Alla recept finns på
Jägarförbundets sajt
Viltmat.nu

FOTO: LENA RUNER

Trikinprovtagning

Genom olika informationskanaler sprider Svenska Jägareförbundet information om hur kött från vildsvin och björn ska hanteras med anledning av risk för trikiner.

Under 2020 utbildade Jägareförbundet 111 nya viltundersökare och totalt har Jägareförbundet tillgång till en databas på över 6 500 viltundersökare. Viltundersökare återfinns runt om i landets jaktlag och har goda kunskaper om hur olika viltarter ska hanteras för att säkerställa ett friskt kött. Med stöd av denna organisation når information om trikinprovtagning ut till enskilda jägare och jaktlag.

Ingen totalsiffra finns ännu sammanställd av Statens Veterinärmedicinska anstalt (SVA) när det gäller trikiner på vildsvin för 2020. För 2020 bar nio vildsvin spår av trikiner men ingen björn.

Småskalig försäljning av vildsvinskött

Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas riksförbund (LRF) tog våren 2018 initiativ till en hemställan för att förenkla försäljningen av vildsvinskött. Regeringen hörsammade behovet och Livsmedelsverket gavs i uppdrag att presentera ett förslag på regelverk och villkor för en sådan försäljning.

I slutet av 2019 presenterades ett förslag som remissbehandlats av de olika intressenterna i frågan och därefter har ett färdigt utredningsförslag presenterats för regeringen.

Under utredningens gång har Jägareförbundet haft en aktiv roll att i samverkan med, och med inbjudan av, utredaren delta på olika workshops och seminarier. Förbundet har bistått utredaren med praktisk kunskap kring jakt efter vildsvin samt analyser av hur jägarkåren skulle reagera på olika typer av regelverk. Syftet med förslaget var att trösklarna för jägarna att sälja kött inte ska upplevas för höga för att förenklingen verkligen ska få reell effekt.

TRIKINTEST AV VILDSVINSKÖTT OCH BJÖRNKÖTT

Visst vilt, framför allt vildsvin och björn, kan vara bärare av trikiner. Dessa djurslag ska därför alltid passera en vilthanteringsanläggning, utom i de fall köttet enbart konsumeras i jägarens eget privata hushåll. Om du som jägare eller någon i jaktlaget behåller köttet själv, lämnar du in ett test till godkänt laboratorium. Den som äter trikinmittat kött kan bli allvarligt sjuk.

SÅ HÅR GÖR DU ETT TRIKINTEST OM DU SKA BEHÅLLA KÖTTET SJÄLV

1. Skär bort en bit av ena framläppen eller njurta-pen. Minst 25 gram kött, undvik om möjligt senor.
2. Lägg provet i en plastpåse med följesedel, namn och adressuppgifter. Lämnar du in flera prover samtidigt, numrera varje påse så att du kan hålla isär olika prover.
3. Stoppa följesedeln och plastpåsen med trikinprovet i ett kuvert och posta till närmaste vilthanteringsanläggning eller SVA. Du kan också beställa trikinprovskit på www.trikinprov.se
4. Svaret på trikinanalysen kommer med vändande post eller på din E-mail om du angivit den på följesedeln.

Obs! Har köttet varit fryst måste 50 gram skickas in och det måste anges att det varit fryst för då gör laboratoriet annan typ av test, som också är dyrare.

RÄNTAN – INÄLVORNA

Räntan/inälvorna kan läggas tillbaka i naturen utan större risk för trikinmitta då de inte innehåller trikiner. Mellangärdet bör därför inte lämnas i skogen, utan tas bort från räntan.

Överblivet kött från vildsvin och björn bör inte heller läggas ut i naturen innan man vet att det inte är trikiner i köttet. Vildsvin äter allt. Om du lagt ut trikinmittat kött kan snart fler vildsvin på din jaktmark vara trikinmittade.

På Svenska Jägareförbundets webbplats finns en kort film som visar hur du tar trikinprov. www.jagareforbundet.se/viltmat/filmer/trikinprov/

MER OM TRIKINER OCH TRIKINTESTER

För ytterligare råd och anvisningar om trikinundersökning kan kontakt tas med Statens veterinärmedicinska anstalt SVA, närmaste veterinärmedicinsk vilthanteringsanläggning, kommunens miljö- och hälsoskyddskontor, läsveterinär eller Livsmedelsverket.

- I en film på två minuter kan du se hur enkelt det är att ta trikinprov. www.jagareforbundet.se/viltmat/filmer/trikinprov/
- För godkända laboratorier där test utförs, se www.sva.se som uppdaterar de vilthanteringsanläggningar som gör trikinprover. Lista finns även på www.viltmat.nu
- Livsmedelsverkets riktlinjer finns på www.slv.se
- Vill du veta mer om trikinanlys, se www.SWEDAC.se
- Mer info om finns även på www.viltmat.nu samt www.jagareforbundet.se

Svenska Jägareförbundet
www.jagareforbundet.se

FOTO: LENA RUNER

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Jägareförbundets kommunikationsarbete

Jägareförbundet har under 2020 arbetat brett med att informera och kommunicera med allmänhet, statliga myndigheter, lärosäten och olika organisationer kring jakt och viltvård.

Ämnesvalen speglar de frågor som diskuteras i samhället, är aktuella för politiska beslut eller som myndigheter arbetar med, samt de uppgifter som uppdraget innehåller. Kommunikationen har som främsta uppgift att informera, utbilda och inspirera till god viltvård med hög etik.

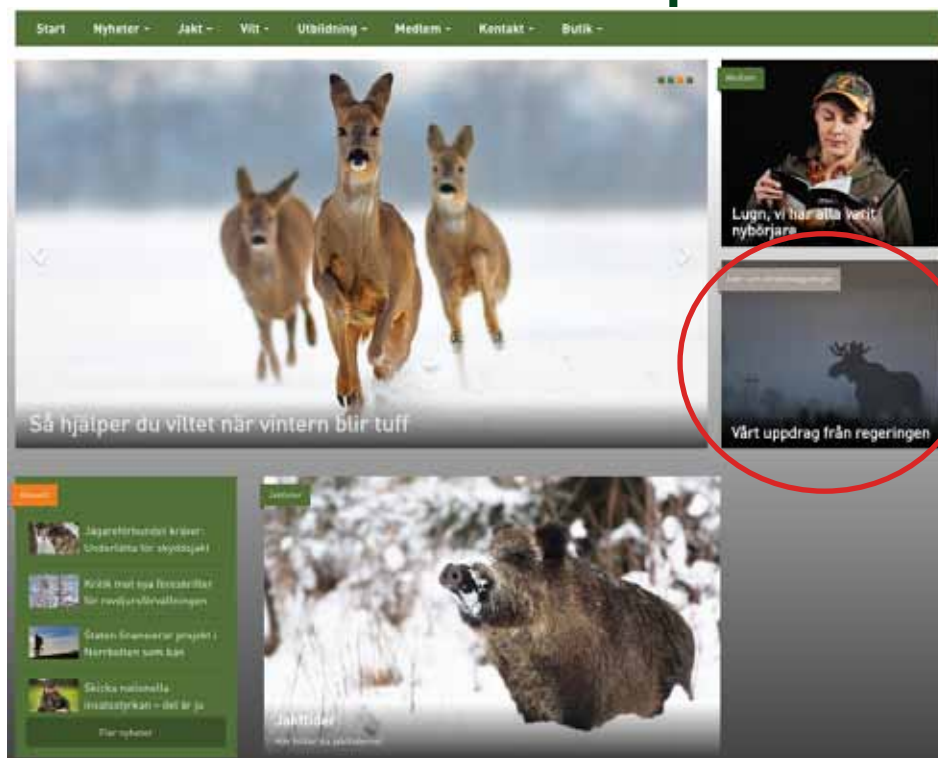
Tillförlitlighet och trovärdighet är ledord i detta arbete. Det räcker sällan bara att informationen är objektiv, den måste förklaras och sättas

in i ett sammanhang så att mottagarna (såväl myndigheter, politiker, jägare som allmänhet) kan utvärdera och använda informationen. Genom att målgruppsanpassa information och sammanhang skapas tillförlitlighet, förståelse och trovärdighet.

Särskild information om regerings-, riksdags-, domstols-, och andra myndighetsbeslut som omfattas av Jakt- och viltvårdsuppdraget har publicerats på förbundets hemsida. Sajten är utformad så att det ska vara lätt att skilja Jakt- och viltvårdsuppdraget från föreningsinformation. Informationen har presenterats på ett sätt som gör den lättförståelig och beskriver besluten på ett sätt som gör det möjligt att förstå konsekvenserna eller förändringarna, som följer av besluten. Ibland har besluten publicerats i exakt samma form som beslutande myndighet har använt. Detta för att öka kännedomen om besluten, främst inom jägarleden men också hos en naturintresserad allmänhet.

Jägareförbundet har ofta skrivit och faktagranskat texter, innehåll i seminarier, rapporter och broschyrer åt andra aktörer. Syftet med detta arbete har varit att säkerställa att informationen har varit korrekt ur jakt- och viltvårdssynpunkt samt att nivån på innehållet är relevant och målgruppsanpassat. Förbundet har också genom detta säkerställt att myndigheter, lärosäten och andra organisationer alltid får tillgång till den senaste forskningen och praktiska erfarenheter inom området.

Önskemålen från myndigheter om samverkan och information från Jägareförbundet fortsätter att öka. Förbundet bedömer att det beror på att kraven på kunskap och koppling till aktuell forskning ökar. En annan orsak är troligen att samverkan med

Jägareförbundets hemsida är utformad så att det ska vara lätt att skilja Jakt- och viltvårdsuppdraget från föreningsinformation.

förbundet leder till faktiska resultat. Genom den rikstäckande personalstyrkan och den breda folkliga förankringen tränger informationen ut till jägarkåren - oavsett om de är medlemmar eller inte.

Idag säger inte antalet artiklar speciellt mycket om hur en organisation når ut till medlemmar eller allmänhet. En intressant parameter är i vilka sammanhang förbundet syns. I 52 procent av tillfällena syns förbundet i lokala medier, i 33 procent i nischade medier och 15 procent i nationella medier. Synligheten i media rankas under 2020 av MyNewsdesk som hög och ökande i antal artiklar.

Förbundet förekommer oftast i längre förklarande artiklar då kunskapen om viltarter, jakt och viltförvaltning verkar minska i samhället.

Trots att förbundet nått ut brett i press och andra medier så visar inte antalet artiklar i redaktionella kanaler, som tidigare nämnts, den verkliga räckvidden. Nästan alla tidningar har idag möjlighet att dela artiklar på sociala medier, vilket gör att dessa når långt utanför tidningens spridningsområde. I vilken tidning artikeln publiceras avgör inte nödvändigtvis hur känd eller uppmärksammas artikeln blir utan det är intressantare vilken spridning den får på sociala medier. Eftersom djur, natur och jakt är vanligt förekommande i tidningar händer det allt oftare att journalister söker kunskap från förbundet, även till artiklar där förbundet inte omnämns. Detta sker både via telefon-samtal, mejl-kontakter och via webbsidor.

Jägarkåren sprider idag frekvent jaktliga budskap på sociala medier från såväl förbundets sidor som från andra medier. Detta leder till att förbundets uttalanden och information når långt ut i samhället, och därför också till målgrupper som inte medvetet söker information om dessa frågor.

Detta förändrade sätt att söka och få information ställer nya krav på förbundet, som till exempel att ta diskussioner och svara på frågor i sociala medier. I många fall handlar det om att med fakta nyansera diskussioner som baserar sig på okunskap, känslor eller tyckande.

Genom personalens och de förtroendevaldas försorg har information spridits brett, främst via telefon, e-post, press och sociala medier. På grund av pandemin har i stort sett inga mässor eller större evenemang anordnats under 2020. Därför har den direkta informationen via personliga möten minskat. Detta har till del kompensats med digitala möten och ökad användning av film för att nå olika målgrupper.

Inom arbetsområdet jaktetik har förbundet fortsatt att arbeta med att skapa medvetenhet om en jaktetik som speglar allmänhetens värderingar. Vidare har olika insatser gjorts för att öka betalningsviljan för det statliga jaktkortet. Kommunikationsarbetet inkluderar även samarbete med myndigheter, bland annat med Jordbruksverket och arbetet för att hindra afrikansk svinfeber till Sverige.

På grund av pandemin har Jägareförbundet ökat användningen av film för att nå olika målgrupper. "Så skyddar du din tomt från vildsvin" och "Sprid inte afrikansk svinpest till Sverige" är två exempel.

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Så funkar jakt

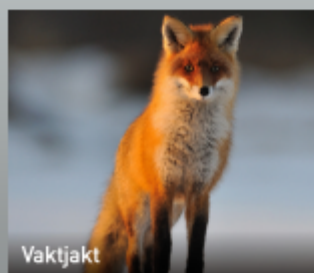
Det finns många olika typer av jakt i Sverige. Det beror förstås en hel del på att vi är ett långt land, 160 mil närmare bestämt. Däremellan finns massor av olika miljöer.

I Sverige är vi måna om vår allmogejakt, att den ska vara öppen för alla.

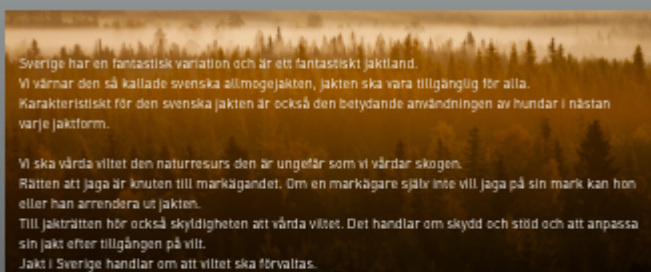
Jakt med ställande hund

Vaktjakt

Jakt med drivande hund

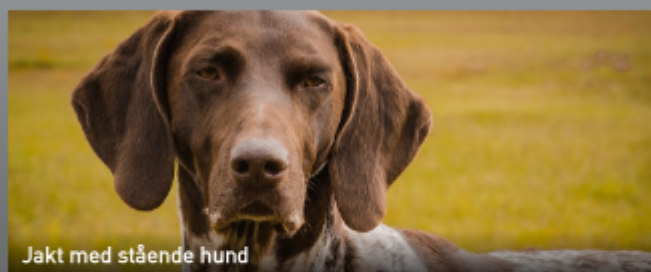

Sverige har en fantastisk variation och är ett fantastiskt jaktland. Vi värnar den så kallade svenska allmogejakten, jakten ska vara tillgänglig för alla. Karakteristiskt för den svenska jakten är också den betydande användningen av hundar i nästan varje jaktform.

Vi ska värda viltet den naturresurs den är ungefär som vi värder skogen. Rätten att jaga är knuten till markägandet. Om en markägare själv inte vill jaga på sin mark kan hon eller han arrendera ut jakten.

Till jakträtten hör också skyldigheten att värda viltet. Det handlar om skydd och stöd och att anpassa sin jakt efter tillgången på vilt.

Jakt i Sverige handlar om att viltet ska förvaltas.

Jakt med stående hund

Hemsidan

Hemsidan är en av Svenska Jägareförbundets viktigaste kanaler för att kommunicera och interagera med allmänhet och jägare. Besöksfrekvensen, räknat i antalet unika besökare, var 2 131 860 under 2020, en ökning med nästan 17 procent jämfört med 2019. Antalet besök (sessioner) var 3 992 864.

Jägareförbundets webbplats består av information om förbundet, jakt, regler, Jakt- och viltvårdsbidraget, nyheter, vilt, jägare och natur. Tjänsten "Jakttider" uppdateras kontinuerligt och ger information om jakttider, skyddsjaktsparafer, solens och månens upp- och nedgång. "Jakttider" hade under året 1 443 590 sidvisningar. Bland aktuella nyheter var 40 märkta Jakt- och viltvårdsuppdraget med 48 034 unika sidvisningar. Avdelningen "Så funkar jakt" går också under Jakt- och viltvårdsuppdraget och hade 66 921 sidvisningar.

Länsjaktvårdsföreningar och jaktvårdskretsar har egna hemsidor, främst med information om den lokala verksamheten. För att skapa tydlighet mellan föreningsinformation och Jakt- och viltvårdsuppdraget från regeringen finns information som hänför sig till Jakt- och viltvårdsuppdraget under en särskild flik.

Avdelningen "Så funkar jakt" går under Jakt- och viltvårdsuppdraget och hade 66 921 sidvisningar under 2020.

Viltappen

Viltappen, som finns för gratis nedladdning, syftar i första hand till att vara ett lättillgängligt stöd vid fältbestämning av vilda däggdjur och fåglar. Viltappen fungerade också väl som studiestöd och faktakälla och förbundet får regelbundet positiv respons från pedagoger och lärare som använder den i sin undervisning, ofta i kombination med utomhusundervisning. Under 2020 har Viltappen uppdaterats för att vara kompatibel med både IOS och Androids uppdateringar.

Vilt & Vetande

Vilt & Vetande förmedlar fakta och kunskap om vilt. Mottagare är allmänheten, myndigheter och massmedia. Informationskanalerna är webb, telefon, mejl och en mobilapp. På hemsidan hade Vilt & Vetande 19 250 besök med 124 025 sidvisningar under 2020.

Almedalen

Under Almedalsveckan på Gotland brukar Jägareförbundet ge information om jakt och viltvård till alla besökare, samt mer ämnesorienterat till tjänstemän och politiker. Under 2020 ställdes Almedalsveckan, vilket ledde till minskad informations-spridning den vägen.

Integration

Aktiviteter som vanligtvis görs i samarbete med förskolor, skolor, SFI-klasser, med flera har tyvärr inte ägt rum som brukligt under 2020.

Ungdomsverksamheten har på vissa håll i landet arrangerat en del jaktliga aktiviteter på ett smittskyddssäkert sätt, självklart utomhus.

I Stockholmsregionen har Jägareförbundet fortsatt utveckla konceptet "JaktCoach" för att hjälpa nya jägare och jägare som inte själva har kontaktnät eller tillgång till egen mark, att komma ut i skogen med hjälp av en mentor (erfaren jägare). Detta är ett viktigt verktyg även ur integrationssynpunkt.

Under 2020 har förbundet, genom bidrag från Svenskt Friluftsliv, återigen tryckt foldern "Välkommen till naturen" som berättar om våra vanliga svenska däggdjur, fåglar och allemansrätten. Till detta material har även ett efterfrågat lärarstöd upprättats.

40 000 exemplar distribuerades via Utbudet.se till över 1 000 skolklasser i hela landet och 50 000 exemplar sprids via Svenska Jägareförbundets egen organisation. Förbundet har fått mycket positiv respons från både lärare och andra som använt foldern "Välkommen till naturen" i olika lära-ut-sammanhang och den är fortsatt ett mycket efterfrågat hjälpmedel.

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Utbildning

En betydande del av de fysiska utbildningarna har fått ställas in och i de fall det varit möjligt har utbildningarna gjorts om till digitala utbildningar eller till en kombination av digitala och fysiska utbildningar. De fysiska avsnitten har kunnat genomföras utomhus med de anpassningar som situationen krävt. Nedan presenteras antalet deltagare för ett urval av genomförda kurser och temautbildningar där personal eller arvoderade instruktörer svarat för ledning och genomförande. Utbildningar inom klövvilt, viltövervakning och trafikeftersök redovisas under respektive avsnitt.

Jaktledarutbildning	182
Viltundersökare	111
Tema fältvilt	429
Viltvårdsområden	188
Sälutbildning	253
Skjutledarutbildning	256
Jägarexamen	296
Seminarier och liknande	503
Övrigt	1 343

Utbildningsmaterial

Det kraftigt minskade kursutbudet har inneburit en möjlighet att omprioritera arbetsuppgifter, dels för att utveckla digital utbildning, dels för att uppdatera ett antal äldre efterfrågade utbildningar. En ny digital utbildning om Jämställd viltförvaltning har tagits fram med syftet att främja kvinnors engagemang i förvaltningsfrågorna rörande klövvilt. När det gäller de gamla utbildningarna Jaktledaren, Tema vildsvin, Älgförvaltning samt Sälutbildning har olika arbetsgrupper påbörjat eller genomfört omfattande arbeten med att uppdatera och modernisera utbildningspaketen. Förbundet står därmed starkt rustat för att möta en rad angelägna utbildningsbehov när samhället öppnar upp igen.

Yrkesmässig utbildning

I vanlig ordning så genomfördes ett så kallat elevprov för de jaktelever som slutfört sitt första år i systemet. Provet hölls på Öster Malma och de två elever som avlade provet blev godkända. Alla övriga fysiska möten med jaktelever och Viltmästarkursen 2021 flyttades fram ett år.

Universitetsstudier

Under vårterminen gavs kursen "Viltförvaltning och viltvård" i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU). 18 studenter deltog. Under hösten gavs samma kurs och då deltog 26 studenter. Fokus i dessa kurser har varit:

- Flerartsförvaltning. Hur man ska förvalta flera olika populationer av vilt inom ett givet område.
- Samförvaltning. Att hitta lösningar som alla parter, till exempel jord- och skogsbruk, friluftsliv med flera, kan acceptera.
- Viltets ekosystemtjänster. Vilka funktioner som skapas i ett ekosystem och som gynnar människor.

Tema fältvilt är ett exempel på de utbildningsinsatser som Jägareförbundet genomfört under året.

FOTO: KENNETH JOHANSSON

Arbete med att motverka illegal jakt

Jägareförbundet har under året deltagit i riksmidia och har där, precis som alla seriösa och demokratiska organisationer, tydligt tagit ställning mot alla former av lagbrott, vilket naturligtvis också inkluderar illegal jakt på stora rovdjur.

Jägareförbundet har tidigare under ett antal år aktivt medverkat i studier vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) om motiv och bakomliggande faktorer för illegal jakt på främst stora rovdjur. Studier pekar på vikten av en fungerande legal förvaltning där de som ska leva med djuren i fråga känner sig delaktiga. Förbundet arbetar därför på alla nivåer för att få en fungerande förvaltning av de stora rovdjuren på plats, vilket är den enda långsiktiga lösningen för att minimera det illegala dödandet av stora rovdjur. De störningar som genomförs av vissa grupper när legal jakt ska genomföras är klart negativt i denna fråga.

Illegal jakt på klövvilt upplevs förekomma, om än i ringa omfattning. Främst drivs denna verksamhet av ekonomiska intressen, vilket kan förväntas öka med ökat intresse för viltkött och stigande priser. Förbundet har under året bistått polisen vid enstaka tillfällen där illegal jakt upplevs förekomma.

Förbundet arbetar på alla nivåer för att få en fungerande förvaltning av de stora rovdjuren på plats, vilket är den enda långsiktiga lösningen för att minimera det illegala dödandet av stora rovdjur.

FOTO: MAGNUS RYDHOLM
FOTO VARG: MOSTPHOTOS

Minskade skadskjutningar, särskilt på björn och varg

Skadskjutningsfrekvensen vid jakt efter stora rovdjur ligger på en fortsatt låg nivå. Under 2020 beslutade landets länsstyrelser om jakt efter totalt 291 björnar. Totalt fälldes 293 björnar, då två björnar fälldes innan jakten avslysts.

Beträffande lodjur så beslutade landets länsstyrelser om jakt efter totalt 108 lodjur. Totalt fälldes 93 lodjur.

Förbundets inrättade "björnpass" skjuts i mycket stor omfattning av många jägare, långt fler än bara av de jägare som avser att jaga björn. Denna och annan form av övningsskytte som främjas av förbundet har gett god effekt.

Under 2019 påbörjade Jägareförbundet ett samarbete med svenska och holländska gåsforskare för att mäta frekvensen av grågäss som bär hagel i kroppen. Grågäss som fångades för ringmärkning på fem olika platser i landet har röntgats för att ge en bild av skadskjutningsfrekvens hos de olika delpopulationerna. Arbetet med denna kartläggning kommer fortsätta under 2021.

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Gästföreläsningar på universitet

Under 2020 har Jägareförbundets personal föreläst om viltbiologi, viltvård och bevarande, viltövervakning, praktisk viltförvaltning, viltsjukdomar, invasiva främmande arter samt viltforskning. De lärosäten som besökts är Linnéuniversitetet, Linköpings universitet, SLU Grimsö, SLU Ultuna, SLU Umeå, Stockholms universitet, Uppsala universitet och Umeå universitet. På grund av pandemin har flertalet föreläsningar 2020 gjorts digitalt via webben.

Forskning och forskningskommunikation

Jägareförbundets medlemmar bidrar via medlemsavgiften till att finansiera extern, tillämpad viltforskning, den så kallade "Forskningstjugan". Sedan 2015 har förbundet valt att lägga en del av dessa resurser på att finansiera forskningskommunikation samt forskning som genomförs av egen forskarutbildad personal knutna till lärosäten som externa forskare.

Under 2020 har Jägareförbundet haft en forskningssamordnare anställd, som finansieras till 50 procent med medel från Forskningstjugan och till 50 procent med medel från Jakt- och viltvårdsuppdraget. Ytterligare tre anställda med forskarkompetens har också fått möjlighet att lägga en del av sin arbetstid på forskning kring gäss, vildsvin, älgbete, invasiva arter samt viltövervakningsmetodik.

Den utökade satsningen på forskning och forskningskommunikation är en medveten strategi för att stärka Jägareförbundets arbete med att kommunicera forskningsresultat som är relevanta för viltförvaltningen, externt och internt inom organisationen, samt för att överbrygga glappet mellan viltforskning och viltförvaltning. I samband med omorganisationen av forskningsverksamheten har även strukturer tagits fram som tydliggör objektivitet och oberoende i den forskning som genomförs. Det är ett led i arbetet med att slå vakt om objektiviteten i förbundets information.

Under 2020 har forskningsresultat kommunicerats till avnämare inom viltförvaltning, myndigheter, studenter och allmänhet genom seminarier, föreläsningar vid universitet och högskolor samt genom Svensk Jakt och förbundets hemsida.

Jägareförbundet är representerat av två personer i Naturvårdsverkets vetenskapliga kommitté för viltforskning (Viltkommittén). Utifrån de ansökningar som inkommer vid den årliga utlysningen av forskningsmedel ur Viltvårdsfonden bereder Viltkommittén det underlag som Naturvårdsverket använder vid beslut om finansiering.

Under 2020 har Viltkommittén därtill färdigställt en ny Viltforskningsstrategi för 2021-2026. Arbetet har bland annat inkluderat en inventering av kunskapsbehov inom viltförvaltningen, så som de uttryckts av myndigheter som Naturvårdsverket och länsstyrelser, Svenska Jägareförbundet och andra intressenter, samt genom exempelvis propositioner, utredningar, förvaltningsplaner och regeringsuppdrag.

De forskningsområden som ska prioriteras för finansiering 2021-2026 beskrivs i den nya strategin och de är "Viltbiologins och viltförvaltningens komplexitet" (storskaliga systemförändringar, flerartsförvaltning, konflikt och samarbete), samt "Verktyg och praktik inom viltförvaltningen" (utveckling av övervakningsmetoder, teori och modellering, värdering och förebyggande av skador, samt förvaltningens effekter).

Naturvårdsverket och Viltkommittén brukar även arrangera ett årligt seminarium, Viltforskningsdagarna, i samverkan med Jägareförbundet. I likhet med 2019 samarrangerades seminariet i år även med länsstyrelserna i den gemensamma "Viltkonferensen 2020. Från kunskap till handling - med kommunikation som verktyg". Seminariet genomfördes i form av ett webb-seminarium som bland annat behandlade kommunikation i konfliktfyllda frågor, aspekter kring demokrati, dialog och tillit i förvaltningen, relationen mellan forskning och förvaltning, samt hur man ska arbeta för att gå från kunskap till handling.

Stiftelsen Sveriges Vildnad inrättades på initiativ av Jägareförbundet och leds av ett förtroenderåd som består av personer med bakgrund inom svensk viltforskning och viltförvaltning. Stiftelsen är fristående, men förbundets tjänstemän ansvarar för det praktiska arrangemanget av ett årligt seminarium.

Hösten 2020 genomfördes ett webb-seminarium som syftade till att belysa och samtala kring "Samhällets acceptans för jakt och viltvård". Utgångspunkten var att jägare bara utgör en mindre del av Sveriges befolkning medan mätningar visar att 89 procent av svenskarna accepterar jakt.

Med hjälp av inbjudna forskare och viltförvaltare presenterades exempel på hur jakt och viltförvaltning kan bidra till samhällsnytta (hantering av invasiva arter, viltövervakning, viltsjukdomsövervakning och trafikeftersök), men också exempel på utmaningar som måste hanteras för att jakt och viltförvaltning fortsatt ska accepteras av samhället (tillit till förvaltningen, illegal jakt, övergång till blyfri ammunition, samt upprätt-hållande av en god jaktetik).

Hösten 2020 genomfördes ett seminarium med temat "Samhällets acceptans för jakt och viltvård".

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Bistå vid förvaltning av de stora rovdjuren

I samband med beslutad licensjakt på björn har förbundet tillsammans med länsstyrelserna informerat om beslutens innehåll och genomfört särskilda insatser i fråga om jaktetik. Tidigare år har otillåtet åtelmaterial konstaterats i samband med björnjakten vilket föranlett ökat samarbete mellan myndigheter, markägare och Jägareförbundet för att hitta former för att stävja problemet. Förbundets uppfattning är att problemet har minskat, men fortfarande inte upphört. Tack vare informationsinsatserna finns det ändå en ökad medvetenhet i jägarkåren om att björnjaktens anseende är beroende av att den sköts på ett etiskt riktigt sätt och i enlighet med myndigheternas beslut.

Förbundet för en kontinuerlig diskussion med såväl Naturvårdsverket som länsstyrelser om vikten av att myndigheternas beslut inte ska innehålla regler som helt i onödan försvårar jakten och som vare sig går att kontrollera eller följa upp och i värsta fall riskerar att göra laglydiga jägare till lagbrytare. Förbundet har tydliggjort behovet av tydliga och relevanta regler vid jakt efter stora rovdjur i sitt yttrande till Naturvårdsverket avseende Remiss av förslag till föreskrifter om rovdjursförvaltning.

2020 beslutade länsstyrelserna i Gävleborg, Västmanland, Örebro och Värmland om licensjakt på varg i början av 2021. I samverkan med berörda länsstyrelser genomfördes riktade informationsinsatser avseende regelverk, jaktmetoder, etik, etc.

Licensjakt efter lodjur genomfördes i ett antal län. I landets södra delar är jakt efter lodjur en ny företeelse som föranlett informationsinsatser om regelverk och jaktmetoder, som barmarksjakt. I övriga delar av landet är lodjursjakten väl etablerad och särskilda informationsinsatser är inte nödvändiga utöver att sprida information om själva beslutets innehåll.

I landets södra delar är jakt efter lodjur en ny företeelse som föranlett informationsinsatser om regelverk och jaktmetoder.

FOTO: MOSTPHOTOS

Beslut om skydds- och licensjakt gällande stora rovdjur som fattats under året finns redovisade eller länkade till på vår hemsida. Särskilda samlingssidor finns också för björn-, lo- och vargjakten. Där finns övergripande regelverk samt länkar till beslut på nationell eller regional nivå.

Förbundet har bistått länsstyrelser med kunskap om lämpliga jaktområden, samråd kring lämpliga jaktledare, med mera. Genom konsekvent kunskapsinsamlande om hur jakterna bedrivs och hur hundar lär sig att jaga mer på barmark så ökas den kunskapen och kan spridas till jägarkår och myndigheter. Den specialträning som sker av hundar för eftersök av stora rovdjur består också i kunskapsuppbyggnaden för att kunna jaga på barmark.

Jägareförbundet har fortsatt, efter formell upphandling av Naturvårdsverket, ett avtal om inventering av stora rovdjur. Avtalets huvudsakliga syfte är att verka för ökad delaktighet av jägarna i inventeringsverksamheten. Under 2020 genomfördes en björnsplinningsinventering i Jämtland och Västernorrland där Jägareförbundet regionalt var en aktiv part i arbetet. Resultat av tidigare spillningsinventering i Västerbotten presenterades under våren 2020 och även här bidrog Jägareförbundet regionalt till att sprida denna information

Den nya kameraövervakningslagstiftningen har möjliggjort att privatpersoner kan bidra med bilder från viltkameror i inventeringsarbetet. I samarbete med flera länsstyrelser har förbundet gett ut informationsblad med kontaktuppgifter till länsstyrelserna samt villkor och tips för viltkameraanvändning.

Under 2020 genomfördes en björnsplinningsinventering i Jämtland och Västernorrland där Jägareförbundet regionalt var en aktiv part i arbetet.

FOTO: ERIK MANDRE/
MOSTPHOTOS

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Skyddsjakt med analyser

Jägareförbundet samverkar med myndigheter och organisationer vad gäller skyddsjakt och skadeförebyggande åtgärder, till exempel Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Lantbrukarnas riksförbund, länsstyrelserna, Polismyndigheten och Viltskadecenter.

Skyddsjakt är idag ett tämligen vitt begrepp som omfattar olika åtgärder för att förhindra skador inom jordbruk, djurhållning, skogsbruk, vägtrafik och på fastigheter. Insatserna berör en mängd olika arter i en rad olika situationer och rör inte bara stora rovdjur. Det kan gälla grävling under ett bostadshus, gäss på badstränder eller i jordbruksgrödor, älg och rådjur i villabebyggelse, olämpliga bäverfördämningar, kron- och älgskador på skog eller vildsvinsskador i jordbruk och anläggningar.

Rådgivningen kan gälla enskilda skyddsjaktsbeslut eller allmänna skyddsjaktsbestämmelser. Ofta är rådgivningen också förknippad med råd om hur skador kan förebyggas. Jägareförbundet ser att det på flera håll i landet fattas beslut om skyddsjakt på arter som i dagsläget inte är möjliga att jaga på annat sätt, till exempel vitkindad gås och skarv. Antalet beslut som myndigheterna tvingas fatta är ofta många och omfattande och för att effektivisera myndigheternas arbete har man i flera län skapat formella överenskommelser med förbundet gällande remittering av skyddsjaktsbeslut.

Årets säljakt bedrevs efter gråsäl i form av licensjakt medan jakten efter vikare och knubbsäl fortsatt bedrevs som skyddsjakt med ett oförändrat restriktivt regelverk. Inför årets säljakt ökades antalet tilldelade sälar med 570 djur, men antalet inrapporterade fällda sälar minskade med 145. Av 2 000 tilldelade gråsäl fälldes 992 (50 procent), av 400 tilldelade vikare fälldes 285 (71 procent) och av tilldelade 660 knubbsäl fälldes 139 (21 procent).

Avskjutningen av gråsäl och vikare var i stort sett oförändrad jämfört med 2019, medan avskjutningen av knubbsäl mer än halverades. Den främsta anledningen var att länsstyrelsen i Västra Götaland inför årets skyddsjakt beslutade att endast yrkesfiskare fick bedriva skyddsjakt efter knubbsäl inom Natura 2000-områden, vilka utgör cirka 80-90 procent av den totala "säljaksarealen" i Västra Götaland. Detta innebar att majoriteten av säljägarna utestängdes i länet.

Region Norr

De fyra nordliga länen berörs samtliga av renskötselområden. Den överskuggande delen av den skyddsjakt som bedrivs är kopplad mot rovdjur/renskötsel där länsstyrelserna i samarbete med samebyarna genomför skyddsjakterna. Denna hantering involverar inte jägarna på något sätt, men påverkar möjligheten till att tilldela licens på framför allt björn i området. Mest påtagligt har detta varit i Norrbotten. Hanteringen av dessa skyddsjakter har ifrågasatts då de fällda djuren inte tas tillvara.

Forskning visar på att björnjakt under hösten i renens kalvningsområden är ett effektivt sätt att minska behoven av skyddsjakt. Detta kan utvecklas mer än idag. Ett ännu oprövat sätt att genomföra skyddsjakt i renkalvningsområdet med eventuellt mindre effekt på populationen skulle kunna vara att enbart avliva björnungarna men lämna honan. Detta är inte prövat och därmed finns ingen möjlighet till utvärdering.

Utöver de stora rovdjuren är det säl som skyddsjagas i större omfattning. Något som minskar intresset betydligt för säljakt, oavsett skydds- eller licensjakt, är avsaknaden

Skyddsjakt stora rovdjur 2019/2020

Gävleborg
1 björn
3 vargar

Jämtland
39 björnar
14 vargar
13 lodjur
13 järvar

Norrbotten
60 björnar
1 varg
9 lodjur
14 järvar

Västerbotten
43 björnar
1 lodjur

Östergötland
1 lodjur

Avskjutningen av knubbsäl mer än halverades. Av tilldelade 660 djur fälldes endast 139.

FOTO: MOSTPHOTOS

av möjlighet till avsättning för sälprodukter. En viss skyddsjakt på bäver förekommer, främst där dämningar riskerar att översvämma eller underminera vägar.

Grågäss, tranor och sångsvan ökar och behovet av skyddsjakt ökar i samma takt. Omfattningen på beslutade skyddsjakter är dock blygsam och skrämsel används fortfarande som skyddsmetod. Den planerade revideringen av reglerna för skyddsjakt på enskilda initiativ är välkommen för att underlätta hanteringen av de problem som trana och svan ställer till på odlad mark.

Region Mitt

Klövviltsärendena domineras stort av dovvilt och är då koncentrerade till vissa områden i vissa län. En anseelig del av ärenden som avser dovvilt är under allmän jakttid och att då under nattetid få bedriva jakt och då också använda rörlig belysning. En tolkning kring detta kan vara att många större dovviltsjakter ställts in på grund av pandemin och skyddsjakt nattetid kan var ett sätt att reglera dovstammen.

Skyddsjakt på dov- och kronkalv med stöd av bilaga 4 i jaktförordningen förekommer i varierande grad men bedöms sammantaget användas i relativt begränsad omfattning. Enstaka ärenden avseende rådjur, kronvilt och älg förekommer också men är mera jämnt fördelade mellan län och områden.

Skyddsjaktärenden på vitkindad gås är vanligt förekommande främst på Gotland och inom Stockholms län. Enstaka ärenden avseende trana, sångsvan och gråhäger förekommer. Antalet ärenden avseende storskarv är många. Förutom när det gäller storskarven och häger är det jordbruket som påverkas. Problemen är inte jämnt fördelade i landskapet utan vissa brukare drabbas hårt medan andra inte upplever några problem.

Skyddsjaktärenden avseende bäver förekommer i de flesta län. Förutom skyddsjakt avser flera ärenden rivning av bäverhyddor. Enstaka ärenden avseende utter förekommer och där är det ägare till fiskodlingar som ansöker om skyddsjakt. Bland stora rovdjur är varg mest frekvent avseende ansökningar om skyddsjakt. Bifall till ansökningarna är främst kopplade till renskötselområdet och i några fall varg med oönskat beteende.

Region Syd

Under 2020 har det framför allt varit skyddsjaktsbeslut på vitkindad gås, trana, sångsvan och skarv. Vitkindad gås dominerar bland dessa arter och flera länsstyrelser beslutar slentrianmässigt om skyddsjakt utan att remittera till förbundet. De stora rovdjuren ökar också i regionen. Under 2020 har det genomförts skyddsjakter på lodjur och varg i Götaland.

Bland klövviltsärenden är det framförallt dovvilt som dominerar antalet skyddsjaktsbeslut och där ligger Skåne i topp följt av Östergötland. Skyddsjakt efter kronvilt ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. Skyddsjaktsbesluten för kronvilt har framför allt förädlats av barknag på gran. En oroväckande trend är att man tänjer på reglerna för hur skyddsjakten efter kronvilt får bedrivas. Det finns exempel då skyddsjakt efter vuxet kronvilt har beslutats på arealer upp till cirka 400 hektar samt att skyddsjakten får bedrivas över hela arealen som tryckjakt och inte bara i eller i anslutning till de bestånd som skadats.

Den planerade revideringen av reglerna för skyddsjakt på enskilda initiativ är välkommen för att underlätta hanteringen av de problem som trana och svan ställer till på odlad mark.

FOTO: NIKLAS LILJEBÄCK

Skyddsjaktärenden på vitkindad gås är vanligt förekommande i hela landet.

FOTO: NIKLAS LILJEBÄCK

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Hälso- och miljöeffekter av bly i ammunition

Förbundet arbetar sedan lång tid tillbaka med att minimera hälso- och miljöeffekter av bly i ammunition, både nationellt och internationellt. Viltköttets status som värdefull resurs och nyttigt livsmedel är av central betydelse för förbundet.

För drygt tio år sedan började det komma vetenskapliga studier som visade att viltkött avsett för konsumtion innehåller rester av ammunitionsbly. Idag finns ett brett kunskapsunderlag som visar att det krävs anpassad skottrensning för att få bort blyrester ur viltkött. Alternativt använder man blyfri ammunition.

Jägareförbundet undersökte tillsammans med Livsmedelsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt förekomsten av blyrester från ammunition i svenskt viltkött 2012-2014. Sedan dess har förbundet kommunicerat råd om köthantering som minimerar risken att man får bly i viltköttet och i miljön. Bland annat förordar förbundet användande av blyfri ammunition där så är möjligt.

Förbundets utbildningar i köthantering och för viltundersökare har kompletterats med de nya resultaten, som även kommunicerats gentemot företrädare för vilthanteringsanläggningar. Råden utgör idag en naturlig del i förbundets löpande verksamhet.

Förbundet har upplevt en tydlig förändring i attityderna till blyfri kulammunition sedan 2014, vilket även börjat avspeglas i försäljningssiffror från handeln. Vi uppskattar att numera använder cirka 20 procent av jägarkåren blyfri jaktammunition till sina kulgevär i klass 1.

Förbundet har sammanfattat kunskapsläget om miljö- och hälsoeffekter av bly i ammunition på <https://jagareforbundet.se/jakt/kotthantering/ammunition-kott-bly/>. Där finns även beskrivningar av hur man skär rent, ammunitionsalternativ och hur man väljer blyfri ammunition.

Förbundet har även arbetat aktivt inom FACE för att sprida kunskapen om hur det är möjligt att minimera risken för bly i viltkött genom val av ammunition eller anpassad skottrensning. De svenska råden är nu vägledande för rådgivningen i hela Europa genom förbundets arbete (<https://www.leadammunitionguidance.com/lead-ammunition-in-game-meat/>).

Arbetet med att minska miljöpåverkan av blyammunition

Jägareförbundets arbete med att minimera miljö- och hälsoeffekter av bly i ammunition går hand i hand. Exempelvis måste det kött som skärs bort för att minimera risken att få bly i det viltkött som används som livsmedel tas omhand så att inte vilda djur kommer åt det. All förbundets rådgivning om bly i ammunition tar därmed upp både miljö- och hälsoeffekter. Förbundet har tagit en aktiv roll inom arbetet med att motverka miljöeffekter av ammunitionsbly inom FACE (<https://www.leadammunitionguidance.com/environmental-risks/>).

Sedan 2017 har den europeiska kemikalieinspektionen ECHA arbetat intensivt med frågan om implementering och efterlevnad av överenskommelserna inom AEWA (The African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement) att inte använda blyhagel i våtmarker. Under 2020 har ECHA dessutom arbetat med ett förslag till förbud mot bly i all ammunition och ett förslag väntas komma under våren 2021.

"Så väljer du blyfri ammunition" är en av rubrikerna på Jägareförbundets hemsida under fliken "Ammunition, kött, bly".

Förbundet slutförde redan 2018 arbetet med att vetenskapligt undersöka möjligheterna att använda kulpatronen 6,5x55 för klass 1-vilt med kopparkulor, och den vetenskapliga artikeln är insänd för publicering. Samtidigt har förbundet hemställt till Naturvårdsverket att klassindelningen av kulpatroner och kalibrar bör revideras, för att kopparkulor som ger motsvarande skottverkan som kulor med blykärna i kaliber 6,5 mm ska kunna användas för klass 1-vilt.

Arbetet hos Naturvårdsverket har ännu inte lett till resultat, men i slutet av 2020 återupptogs arbetet och förbundet utgår från att det slutförs senast under 2021. I annat fall riskerar så många som 127 000 jägare att inte kunna använda sina jaktvapen i den kalibern till den jakt som den är avsedd för. Finland har redan beslutat om nya regler för blyfri kulammunition som möjliggör användning av kaliber 6,5x55 för jakt efter klass 1 vilt i Finland och även Norge och Danmark arbetar med samma fråga, med förbundets forskning som grund. Förbundet samarbetar i dessa frågor med de andra jägareförbunden i Norden i syfte att få till stånd så lika regler som möjligt mellan de nordiska länderna.

Förbundet för en löpande dialog med ammunitionsindustrin och vapenhandlarbranschen för att öka kunskapen om potentiella effekter av ammunitionsbly, behov av åtgärder och behov av produktutveckling för att jägarna ska få tillgång till blyfria alternativ. Det pågår en viss produktutveckling i Sverige, men ännu har inga besked lämnats om när produkter eventuellt finns tillgängliga på marknaden.

Förbundet bistår regelmässigt skyttesammanslutningar med generella råd om hur man undviker att bly sprids från skjutbanor. Anläggs banorna på ett korrekt sätt sprids inte bly utanför anläggningarna, vilket kan förklara att förbundet endast hanterat enstaka förfrågningar från skjutbanor senaste åren.

I detta sammanhang vill förbundet också lyfta frågan om användning av plastförladdningar i hagelammunition. En förladdning sitter inne i hagelpatronen och omsluter alla hagel som en "kopp" i syfte att skydda haglen från deformation under passagen genom pipan när ett skott avlossas. Samtidigt skyddas pipan i vapnet mot påverkan av haglen så inte vapnet tar skada. Sådana förladdningar tillverkas normalt av plast och eftersom de följer med haglen ut ur pipan när skott avlossas så kan sådana plastförladdningar medföra en miljöpåverkan.

Förbundet har tagit ställning för att verka för en övergång till biologiskt nedbrytbara förladdningar inom ammunitionsindustrin och har tagit sådana kontakter. Det har också börjat komma enskilda produkter från ett fåtal tillverkare. Utmaningarna ligger i kostnader, tillverkningsmetoder och materialkrav på ammunitionens hållbarhet (bland annat mot fukt) i kombination med det önskade kravet på nedbrytbarhet. Förbundet har dock förhoppningar att det ska komma fler alternativ på marknaden så att jägarna i framtiden kan använda hagelammunition med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Jägareförbundet arbetar sedan lång tid tillbaka med att minimera hälso- och miljöeffekter av bly i ammunition, både nationellt och internationellt.

FOTO: MOSTPHOTOS

3. VILTÖVERVAKNING

Mål

- God kunskap om det svenska jaktbara viltets tillstånd och utveckling.
- Heltäckande avskjutningsstatistik för alla jaktbara viltarter.
- Effektiv organisation som på förfrågan kan bistå myndigheter med att sprida information om sjukdomar hos vilt och med insatser i samband med provtagning.

Uppdrag

Svenska Jägareförbundet ska följa de jaktbara viltstammarnas utveckling, dokumentera och sammanställa data av hög kvalitet om vilttillgång och avskjutningar samt informera om den enskilde jägarens betydelse för viltövervakning och provtagning av vilt. Förbundet ska bidra till utveckling och tillämpning av metoder för datainsamling och avskjutningsstatistik i samarbete med Naturvårdsverket. Förbundet ska kvalitetssäkra data som samlas in via förbundets metod Älgobs och överföra dessa data till länsstyrelsernas rapporteringsverktyg och informationsportal Älgdata (www.algdata.se).

Åtterrapporering

Svenska Jägareförbundet ska:

- Redovisa avskjutningsstatistik och uppskattningar av vilttäthet 2020 för allt jaktbart vilt, med beskrivning av hur dessa data har kvalitetssäkrats och hur förbundet tillhandahåller dessa kunskaper på ett lättillgängligt sätt för allmänheten.
- Föreslå hur lokal och regional övervakning av vildsvinsförekomst kan ske.
- Beskriva de jaktbara stammarnas utveckling och redovisa sådana analyser som görs i huvudsak av klövvilt.

Utbildning

Inom viltövervakning har totalt 1 438 personer utbildats inom områdena inventering, vilt databasen och provtagning.

Viltdata

Under jaktåret 2019/2020 registrerade Jägareförbundets system Viltdata totalt 142 763 besök av 47 013 unika användare. Jämfört med året innan innebär detta en marginell minskning av antalet besök (-0,7 procent) men en ökning av antalet unika användare (+6 procent).

Belastningen på systemet var relativt jämn under året med undantag av en markant ökning under mitten av oktober, vilket sammanfaller med starten av älgjakten i södra Sverige samt återupptagandet av älgjakten efter brunstuppehållet i norra Sverige. Det högsta antalet besökare, 1 980, noterades den 15 oktober 2019. Viltdatas app hade vid slutet av jaktåret totalt 3 126 aktiva användare (1 640 Android och 1 486 iOS).

Utvecklingsinsatserna under året inriktades främst på att utveckla en funktion för avlysningsjakt, där jaktlagen inom ett jaktområde kan jaga mot en gemensam pott. Funktionen kan användas i Viltdatas app eller direkt i systemet. I appen visas status gällande kvarvarande djur i potten och jägarna får pushnotiser när potten börjar bli fylld. Viltdata har även försetts med en funktion för att överföra registreringar av fällda kronhjortar till länsstyrelsens system Älgdata.

Avskjutningsstatistik

Den valda insamlingsmetoden, som baseras på rapportering från jaktområden, möjliggör en hög geografisk upplösning (jaktvårdskretsar sedan 1996) och metoden har använts i Sverige sedan 1939. Detta har medfört att vi i Sverige har avskjutningsserier som är unikt långa i ett internationellt perspektiv. För att säkerställa en hög kvalitet i skattningen sker kvalitetssäkring av data i flera led. Jaktlagen lägger själva in sina rapporter, oftast av en jaktledare som ansvarar för detta löpande eller vid jaktårets slut. Sedan följs rapporteringen upp av en ansvarig i jaktvårdskretsen, jaktvårdskonsulenten i respektive län samt en slutlig genomgång nationellt.

Inom viltövervakningen görs löpande insatser i syfte att öka rapporteringsgraden, vilket bidrar till ökad datakvalitet och ökad användbarhet i den praktiska förvaltningen. Arbetet har gett resultat och sammantaget under de tre senaste jaktåren (2017/2018 till och med 2019/2020) har rapporteringsgraden ökat med totalt 7,2 procentenheter.

En prioriterad fråga i viltövervakningen är att utveckla skattningsmetoderna. Exempel är behovet av robusta skattningar i områden med relativt få data eller för arter med låg avskjutning, då osäkerheterna kan bli stora. Ett projekt har genomförts under 2018-2019 i syfte att utvärdera möjligheten att använda den statistiska metoden Bayesiansk inferens som en metod i skattningen. Metoden har kvalitetssäkrats via publicering i internationell, vetenskaplig tidskrift och kommer att tillämpas i skattningen från och med jaktåret 2020/2021 (Lindström T. & Bergqvist G. 2020. Estimating hunting harvest from partial reporting: a Bayesian approach. Scientific Reports 10, 21113. <https://doi.org/10.1038/s41598-020-77988-x>).

En viktig funktion i kvalitetsarbetet är extern granskning vilken huvudsakligen sker genom att data används i vetenskapliga artiklar, examensarbeten och rapporter. Under 2020 levererades data till forskare och studenter vid universitet och dessutom till flera myndigheter, journalister, intresseorganisationer med flera. För att öka tillgängligheten till jaktstatistik har förbundet utvecklat portalen Viltdata med ett urval av vetenskapliga arbeten som använt data från viltövervakningen.

Jägareförbundet har samlat in avskjutningsstatistik sedan 1939. Detta gör att vi i Sverige har avskjutningsserier som är unikt långa i ett internationellt perspektiv.

FOTO: WILDA LEWANDER

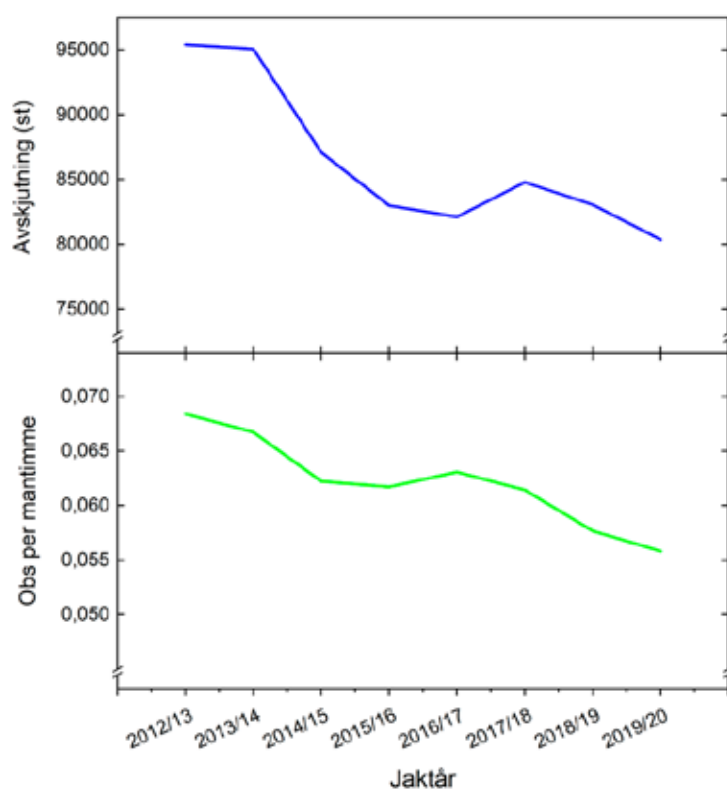

VILTÖVERVAKNING

Avskjutning jaktåret 2019/2020

Förbundet skattar för närvarande den årliga avskjutningen av cirka 50 viltarter. Avskjutningen för dessa arter redovisas i viltövervakningens årsrapport tillsammans med den rapporterade avskjutningen för sådana arter som ska rapporteras till en myndighet (se bilaga Viltforum 6/2020).

Avskjutningen fortsätter att öka för dovvilt, kronvilt och vildsvin. För vildsvin ökade avskjutningen med cirka 30 procent jämfört med året innan och nådde 146 000 djur. Avskjutningen av älg fortsätter att minska. Då även älgobsen minskar tyder detta på minskande stammar, något som också varit förvaltningens mål (se figur nedan). För de flesta övriga däggdjursarter och fågelarter är trenden i avskjutningen minskande eller stabil.

Regionala rapporter

Från och med jaktåret 2017/2018 framställs länsvisa avskjutningsrapporter för samtliga län. I rapporterna, som kan ha olika fokus beroende på lokala förutsättningar, redovisas de viktigaste jaktliga förhållandena baserat på förbundets avskjutningsstatistik. Samtliga länsvisa rapporter för jaktåren 2017/2018 till och med 2019/2020 finns på www.viltdata.se/avskjutningsrapporter och tre rapporter, för Jämtland, Stockholm och Kalmar bifogas som exempel. Därmed utgår den tidigare regionala redovisningen av viltstammarnas status.

Avskjutning nationellt för både däggdjur och fåglar redovisas i Viltforum nummer 6/2020. Länsvisa avskjutningsrapporter finns att läsa på Viltdata.

Svenska Jägareförbundet

JAKTÅRET 2019/2020

Avskjutningsrapportering Jämtland

Tillförlitlig avskjutningsstatistik, som är jämförbar över tid, är en av grundstenarna i en faktabaserad viltförvaltning. Ett stort tack riktas till er som bidragit genom att skicka in uppgifter om fällt vilt.

Avskjutningsrapport: 1 juli 2019 - 30 juni 2020

Jägaren lämnar sina skottlistor till den i jaktlaget som ansvarar för rapporteringen, vilken i sin tur sammanställer alltihop och gör en enda rapport för hela jaktlaget. Möjlighet finns nu också för jaktlagets medlemmar att använda en app kopplad till Viltdata. Varje jaktlag i Viltdata har en unik jaktlagsnyckel för ändamålet. För mer information och statistik se www.viltdata.se

Svenska Jägareförbundet har sammanställt avskjutningsstatistik sedan 1930. Jägarlagens rapportering gör det möjligt att följa viltstammarnas tillstånd och utveckling, den är ett viktigt underlag i den lokala och regionala viltförvaltningen.

Inrapporterade uppgifter för enskilda områden sämredovisas inte – de utgör endast underlag för skattning av avskjutningen och en beräkning av viltstammarnas utveckling på jaktvårds- och länsnivå.

På www.viltdata.se finns all avskjutningsstatistik samlad där intresserade kan se och hämta önskade uppgifter.

Skattning av viltstammarnas storlek

Det finns ett begränsat urval av metoder att använda för att skatta ett absolut mått eller index på tätheten av olika viltarter. Avskjutningsstatistik är den mest använda metoden inom viltbiologin, mycket beroende på att det är jämförelsevis enkelt och billigt att samla in data. Metoden bygger dock på antagandet att uttaget ur viltpopulationerna i genomsnitt är proportionellt mot antalet djur. Det är därför värdefullt med kompletterande metoder, som kan användas för att verifiera resultaten från avskjutningsstatistiken eller öka precisionen i skattningarna.

Jägareförbundet har under flera år arbetat för att införa metoder som ger skattningar av tätheter eller trender, och har infört spillningsinventering av älg och rådjur i klövviltförvaltningen. Spillningsinventering används även tillsammans med fångst-återfångstmetodik som bygger på individidentifiering (till exempel björnar och DNA från insamlad spillning).

Den etablerade metoden att räkna antalet älgar som observeras av jägare under den inledande delen av älgjakten (älgobs) har sedan jaktåret 2016/2017 kompletterats med observationsinventeringar av kronvilt. En ny metod, klövviltsobs, där även vildsvin, dovvilt och rådjur ingår har testats under tre jaktår i tre utvalda områden. Metoden utvärderas för närvarande av SLU inom projekt Beyond Moose.

Det är en styrka om det finns tillgång till flera, av varandra oberoende, data. För vildsvin finns tre olika dataserier tillgängliga; skattad avskjutning, trafikolyckor och de trikontester som utförs vid landets ackrediterade laboratorier och som Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) årligen rapporterar till EU:s livsmedelssäkerhetsmyndighet EFSA.

I figuren nedan visas skattad avskjutning (blå linje, vänster graf) och trikontester (röda prickar, vänster graf) samt trafikolyckor med vildsvin (blå linje höger graf). Trots att trikontester redovisas per kalenderår och de två andra måtten per jaktår så uppvisar serierna mycket likartad utveckling över tid varför slutsatsen blir att de speglar populationens utveckling.

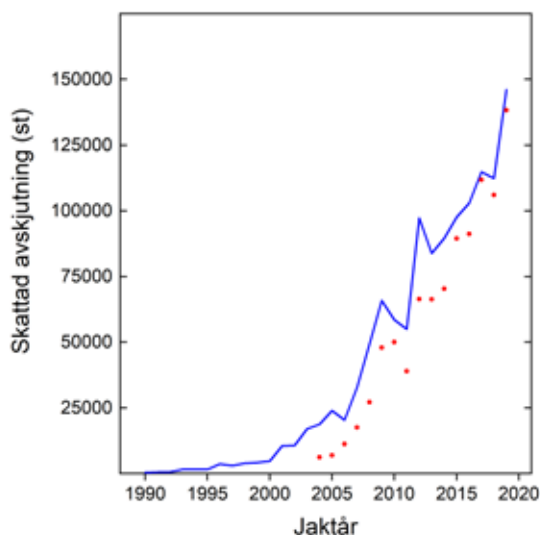
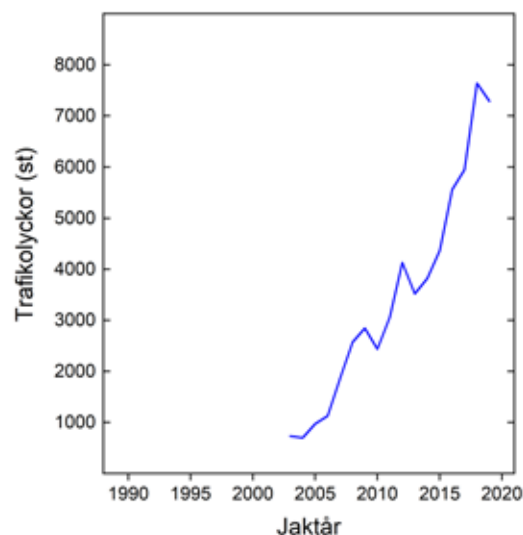

FOTO: WILDMEDIA/MOSTPHOTOS

VILTÖVERVAKNING

Hur lokal och regional övervakning av vildsvinsförekomst kan ske

Webbsidan Vildsvinsbarometern utgör Jägareförbundets huvudsakliga plattform för information och rådgivning för att kontrollera vildsvinsstammen. Förutom data om avskjutning och trafikolyckor med vildsvin ger förbundet på månadsbasis uppdaterade råd till jägarna angående vildsvinsstammen och vilka förvaltningsåtgärder som krävs.

Baserat på en sammanvägning av befintliga data och en prognos över utvecklingen markeras respektive län med en färg varje månad. Vid stora förändringar eller ny kunskap kan ändring ske oftare än så. Grön innebär normal uppmärksamhet, gul motsvarar måttlig uppmärksamhet medan röd indikerar att stor uppmärksamhet och extra beredskap/åtgärder krävs av jägarna i området. Ett län kan markeras med röd färg när till exempel ovanligt stor reproduktion observerats eller jordbruksgrödor går in i mjölkmodnad.

Vildsvinsbarometerns utformning är att göra en bedömning om kommande månad. Det arbetssättet har bestått och förbundet gör bedömningen att det är rätt metod för bästa information och rådgivning. Länsansvarig jaktvårdskonsulent samlar in kunskap om nuvarande vildsvinsläge genom avstämning med markägare och vildsvinsansvariga i jaktvårdskretsarna. Tillsammans med övriga data och jaktvårdskonsulentens kunskap om länet ligger detta till grund för bedömningen för den kommande månaden.

2020 besöktes webbsidan av 17 156 unika besökare, med 174 076 sidvisningar.

Länsansvarig jaktvårdskonsulent samlar in kunskap om vildsvinsläget genom avstämning med markägare och vildsvinsansvariga i jaktvårdskretsarna.

FOTO: PAWEŁ RUSZKIEWICZ/
MOSTPHOTOS

Viltsjukdomar

- övervakning och linjeorganisation

Inom ramen för Jakt- och viltvårdsuppdraget ska Jägareförbundets viltövervakning innefatta en "effektiv organisation som på förfrågan kan bistå myndigheter med att sprida information om sjukdomar hos vilt och med insatser i samband med provtagning". För att möta dessa behov består Jägareförbundets linjeorganisation för sjukdomsövervakning av två delar: löpande verksamhet och en beredskapsorganisation.

Inom den löpande verksamheten upprätthåller och sprider Jägareförbundet kunskap till jägare och allmänhet om viltsjukdomar, inklusive ny forskning, sjukdomsövervakning och förebyggande åtgärder. Informationen förmedlas via exempelvis hemsidan, sociala medier, seminarier, faktablad och den tryckta jakttidtabellen som distribueras till förbundets medlemmar.

Via dessa kanaler bedrivs nyhetsförmedling som rör viltsjukdomar. För viltsjukdomar som varit föremål för mer omfattande informations- och provtagningsinsatser de senaste åren finns även en portal på hemsidan (www.jagareforbundet.se/vilt/viltsjukdomar/). Utöver grundläggande fakta kring sjukdomarna finns länkar till tidigare nyheter samt berörda myndigheters motsvarande hemsidor.

För att bidra till den generella viltsjukdomsövervakningen, som till stor del baseras på löpande undersökning av avlivade sjuka djur samt upphittade självdöda djur (fallvilt), samarbetar förbundet med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA). Det innebär att förbundets lokalkontor har ett lager av provtagningsmateriel att tillhandahålla till den som har fallvilt att skicka in.

Jägareförbundets beredskapsorganisation aktiveras vid riktade undersökningar som kräver en systematisk och omfattande insamling av prover, exempelvis för att kartlägga förekomsten av en sjukdom bland vilda djur. I händelse av ett sjukdomsutbrott kan myndigheter ha ett behov av snabb mobilisering och i denna ska förbundet kunna medverka. Detta kräver en hög grad av flexibilitet, eftersom behovet inte går att förutse utan kan uppstå närsomhelst, lokalt, regionalt eller nationellt. Medel för sådana riktade insatser kan därför inte ingå i förbundets ordinarie budget, utan måste tillföras då behov uppstår.

När beredskapsorganisationen aktiveras samordnas arbetet av nationella kansliet, men fältverksamheten leds och genomförs av länsansvarig jaktvårdskonsulent med stöd av regionchef. I det praktiska arbetet bidrar även förbundets förtroendevalda och medlemmar. I akuta eller mer angelägna situationer kan information skickas direkt till ett mycket stort antal jaktlag, om det är förenligt med GDPR.

Under 2020 har tre viltsjukdomar stått i centrum för Jägareförbundets övervakningsarbete: Chronic Wasting Disease (CWD) som drabbar hjortvilt, samt Afrikansk svinfeber och Salmonella choleraesuis som drabbar vildsvin och tamgris.

VILTÖVERVAKNING

Chronic Wasting Disease (CWD)

CWD (avmagringssjuka hos hjortvilt) är en dödlig prionsjukdom som drabbar hjortdjur. Den klassiska formen av sjukdomen upptäcktes första gången i USA på 1960-talet. Den smittar vid direktkontakt mellan djur samt via miljön. Miljösmittan uppkommer genom att ett infekterat djur utsöndrar prioner via exempelvis urin, avföring och saliv. Prionerna kontaminerar mark och vegetation och kan sedan infektera friska djur som får i sig smittan via mun eller näsborrar. Klassisk CWD har de senaste decennierna spridits till över 20 delstater och provinser i Nordamerika. Alla drabbade hjortdjur dör och det finns inget botemedel eller vaccin.

I Europa upptäcktes de första fallen av klassisk CWD i Norge 2016. Som en följd av detta inledde Norge ett omfattande övervakningsprogram. Vid utgången av 2020 hade totalt 122 000 hjortdjur provtagits, inklusive 44 000 tamrenar. Hittills har 20 fall av klassisk CWD påträffats, samtliga hos vildren. De första 19 fallen påträffades i samma område som det första fallet, i Nordfjella, där den drabbade vildrenpopulationen avlivades 2017-2018. Därefter har övervakningen fortsatt för att klargöra om man därmed lyckats hindra spridning och utrota sjukdomen. Dock påträffades ett nytt fall hos en vildren på närliggande Hardangervidda hösten 2020. Norge utreder för närvarande hur detta ska hanteras.

Genom provtagning och forskning har man konstaterat att den norska varianten av klassisk CWD skiljer sig något från den nordamerikanska, vilket innebär att den inte behöver ha överförts till Norge från Nordamerika utan kan ha uppkommit lokalt, men att det icke desto mindre rör sig om en smittsam variant av klassisk CWD.

Man har även identifierat en ny form av sjukdomen, så kallad atypisk CWD. Till skillnad från klassisk CWD har atypisk CWD hittills endast påträffats hos mycket gamla hjortdjur och prionerna är inte spridda i det drabbade djurets kropp utan verkar enbart finnas i djurets hjärna. Inom forskningen arbetar man efter hypotesen att atypisk

14 fall av atypisk CWD har påvisats i Norden vid utgången av 2020. 1 kronhjort och 7 älgar i Norge, 2 älgar i Finland samt 4 älgar i Sverige.

FOTO: HENRIK PÄIVIÖ/
MOSTPHOTOS

CWD i sällsynta fall uppkommer spontant hos gamla djur. Sådan spontan uppkomst är tidigare känd från andra prionsjukdomar. Atypisk CWD skulle då inte behöva vara smittsam på samma sätt som klassisk CWD, eftersom det är mycket låg sannolikhet att ett friskt hjortdjur ska komma i kontakt med prioner så länge de bara finns i det sjuka djurets hjärna.

Inom ramen för olika övervakningsprogram så hade 14 fall av atypisk CWD påvisats i Norden vid utgången av 2020. 1 kronhjort och 7 älgar i Norge, 2 älgar i Finland samt 4 älgar i Sverige (3 fall i Norrbotten 2019, 1 fall i Västerbotten 2020).

I Sverige har övervakningen bedrivits inom ett EU-finansierat övervakningsprogram för CWD 2018-2020, i enlighet med ett beslut fattat av European Food Safety Authority. Övervakningen kommer fortsätta under 2021. Totalt ska 2 750 vilda hjortdjur provtas. Proverna ska i första hand komma från högriskdjur, det vill säga djur som hittats döda, avlivats på grund av sjukdomssymptom, dödats i trafiken eller kasserats efter jakt på grund av sjukdom. Om det finns CWD i ett område är andelen drabbade djur högre i dessa grupper, vilket innebär att man vid en begränsad provtagningsinsats har större chans att påvisa sjukdomen om man fokuserar på högriskdjur snarare än djur som fälls vid ordinarie jakt.

I linje med gällande EU-regler ska man i händelse av ett påvisat CWD-fall genomföra en utökad övervakning i fyndområdet, oavsett vilken variant av CWD det handlar om. Det är viktigt för att öka kunskapen om atypisk CWD, samt för att säkerställa att det inte handlar om en smittsam variant av CWD. Vid en utökad provtagning kan det bli aktuellt att provta djur som fälls vid jakt, något som skedde i Norrbotten 2019 efter att det första fallet i Sverige påträffats där.

Jägareförbundet har kontinuerligt informerat om övervakningsprogrammet för att uppmärksamma jägare på att högriskdjur ska provtas för CWD, särskilt inför älgjaktstart då extra många jägare rör sig i skog och mark. Inför älgjakten 2020 spreds denna information via hemsidan och sociala medier. Efter samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) tryckte förbundet särskilt på behovet att få in prover från rådjur och kronvilt, som hittills provtagits i lägre grad än älg.

I september påvisades ett fall av atypisk CWD hos en 14-årig älgko i Robertsfors kommun i Västerbotten. I linje med EU:s regler genomfördes en utökad och riktad provtagning under resterande jaktsäsong 2020. Samtliga vuxna älgar som fälldes vid jakt inom en radie av 2.5 mil från fyndplatsen skulle provtas, något som berörde sex älgskötselområden.

Förbundets ansvariga jaktvårdskonsulent i Västerbotten samt förtroendevalda från länets kretsar har i samarbete med SVA hjälpt till att organisera provtagningen, sprida information via skriftligt material och möten, samt löpande svara på frågor. Totalt provtogs 99 älgar i Västerbotten 2020, vilket är en fyrdubbling jämfört med föregående år. Detta visar att en framgångsrik sjukdomsövervakning är beroende av ideella krafter, samt vikten av att vårda dessa både inom Jägareförbundet och från myndigheternas sida.

Jägareförbundets CWD-information har uppdaterats kontinuerligt och finns samlad på viltsjukdomsportalen (<https://jagareforbundet.se/vilt/viltsjukdomar/cwd-chronic-wasting-disease/>).

Inför älgjakten 2020 informerade Jägareförbundet om behovet att få in prover från kronvilt och rådjur, som hittills provtagits i lägre grad än älg.

FOTO: MOSTPHOTOS

VILTÖVERVAKNING

Afrikansk svinfeber

Afrikansk svinfeber är en virussjukdom som infekterar vildsvin och tamgris. Dödligheten är drygt 90 procent och det finns inget botemedel eller vaccin. Afrikansk svinfeber lyder under epizootilagen och i områden med sjukdomen får tamgrisen kraftiga restriktioner. Sjukdomen är därför ett hot mot både tamgrisen och vildsvinsstammen.

Sjukdomen sprider sig sedan 2014 på bred front i östra EU. Det har även skett punktintroduktioner bortom spridningszonen; 2017 i Tjeckien, 2018 i Belgien och 2019 i västra Polen. Under 2020 har östra Tyskland drabbats av utbrott nära polska gränsen. Punktintroduktioner sker när viruset av misstag får en långväga spridning genom transporter av exempelvis kontaminerat matavfall eller infekterade djur, eller på andra sätt via människan, som till exempel genom kontaminerade kläder, skor eller fordon.

EU:s strategi i händelse av ett utbrott är att avliva hela tamgrisbesättningar. Vad gäller vildsvin begränsas spridningen genom att skjuta bort djuren i det drabbade området. Om utbrottet rör vildsvin är en tidig upptäckt och ett snabbt igångsättande av åtgärder avgörande för en framgångsrik bekämpning. Genom att tillämpa strategin har Tjeckien och Belgien lyckats eliminera sina punktutbrott, och eftersom tillräckligt lång tid nu förlöpt utan nya fall har båda länderna förklarats fria från afrikansk svinpest.

På grund av Sveriges geografiska läge kan ett utbrott av svinfeber endast orsakas av en punktintroduktion. Det är därför viktigt att arbeta förebyggande för att hindra att viruset förs in till Sverige, samt att ha en kontinuerlig sjukdomsövervakning av vildsvinsstammen som möjliggör en tidig upptäckt genom att vildsvin som hittas själv döda rapporteras in till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) för provtagning.

Jägareförbundet bevakar utvecklingen kring afrikansk svinfeber och har på hemsidan och via sina andra kanaler kontinuerligt informerat om sjukdomen och förebyggande åtgärder.

I början av 2021 medverkade förbundet bland annat i en föreläsningskväll på temat afrikansk svinfeber i samarbete med Studieförbundet och Lantbrukarnas riksförbund (LRF). Fler föredragsaktiviteter var planerade våren 2021, men fick ställas in på grund av coronarestriktioner. I likhet med annan informationsverksamhet har digital kommunikation dominerat därefter.

Under 2020 har Jägareförbundet producerat två informationsfilmer om afrikansk svinfeber. Den ena handlar om vikten av att rapportera in döda vildsvin till SVA.

Under 2020 har förbundet producerat två informationsfilmer om afrikansk svinfeber. En handlar om vad jägare bör göra när de återvänder till Sverige efter en jaktresa utomlands för att inte riskera att föra in viruset till Sverige (<https://www.youtube.com/watch?v=gYb0V5VqvP4>). Den andra handlar om vikten av att rapportera in upphittade döda vildsvin till SVA samt hur man gör detta (<https://www.youtube.com/watch?v=W31L3u6Esgo>). Filmerna finns på youtube, på förbundets hemsida och har spridits via sociala medier.

Om de förebyggande åtgärderna skulle misslyckas och en punktintroduktion ändå sker i vildsvinsstammen kommer utbrottet att kräva en omfattande bekämpning. Förbundet har under 2020 fortsatt ingått i den arbetsgrupp som arbetar med Jordbruksverket och SVA för att ta fram en beredskapsplan för afrikansk svinpest. Som en led i detta deltog representanter för förbundet i en studieresa till Polen i februari 2020 för att inhämta kunskap om hur bekämpningen av viruset genomförs i landet.

Förbundet planerar för att beredskapsorganisationen aktivt ska medverka i sjukdomsbekämpningen i händelse av ett utbrott. Bekämpningen skulle kräva en tillfällig, lokal utrotning av vildsvinen i det drabbade området. De lokala jägarnas stöd och arbetsinsats kommer behövas för att detta ska kunna genomföras. Förbundet informerar om bekämpningsåtgärderna i syfte att öka medvetenheten, och därmed förhoppningsvis acceptansen, för de planerade åtgärderna bland jägarna.

Jägareförbundets information om afrikansk svinpest har uppdaterats kontinuerligt och finns samlad på viltsjukdomsportalen (<https://jagareforbundet.se/vilt/viltsjukdomar/afrikansk-svinpest/>).

Salmonella Choleraesuis

Salmonella Choleraesuis är en variant av salmonella som är särskilt anpassad för att infektera grisdjur. Bakterien dör vid tillagning och skiljer sig ur ett konsumentperspektiv därför inte från andra salmonellavarianter som sedan tidigare är kända hos vildsvin i Sverige. Den kan emellertid i högre grad än andra salmonellavarianter ge upphov till allvarlig sjukdom och dödlighet hos grisdjur.

Choleraesuis har inte påträffats i Sverige sedan 1970-talet, men påvisades 2020. De första fallen upptäcktes i en tamgrisbesättning i Skåne i september. I slutet av november påvisades sjukdomen hos två vildsvin i ett visningshägn på Öster Malma i Södermanland. Samtliga vildsvin i hägnet har avlivats och har provtagits.

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har inlett en kartläggning av förekomsten av Choleraesuis i den vilda vildsvinstammen. Vildsvin som påträffats döda och inrapporteras till SVA provtas. Man arbetar också med en riktad provtagning av vildsvin som fälls vid jakt i området kring de drabbade griskårdarna i Skåne. Förbundets länsansvariga jaktvårdskonsulent i Skåne har assisterat SVA med jägarkontakter och information till de lokala jägarna. Under hösten har 250 prov-kit lämnats till jägare och provtagningen är i gång.

I slutet av december började motsvarande provtagningsarbete i Södermanland där cirka 150 prov-kit delades ut till jägare under julhelgen. Hittills har några positiva fall hittats både i Skåne och Södermanland, vilket visar att sjukdomen finns i vildsvinspopulationen.

2020 påvisades sjukdomen *Salmonella Choleraesuis* på tamgris i Skåne och på vildsvin i Södermanland.

FOTO: SIRPA UKURA/
MOSTPHOTOS

4. KLÖVVILTFÖRVALTNING

Mål

- En med avseende på ålder och kön väl sammansatt klövviltstam i balans med betestillgång och rovdjursförekomst har uppnåtts genom stöd och samordning av strategiskt och operativt förvaltningsarbete på lokal nivå.

Uppdrag

Svenska Jägareförbundet ska bidra till en adaptiv klövviltförvaltning. Förbundet ska på förfrågan föreslå lämpliga förvaltningsstrategier. Förbundet ska även bistå med en objektiv tolkning av genomförda inventeringar och insamlad biologisk data. Förbundet ska medverka till att stärka kunskapsnivån genom att tillhandahålla kunskaper och kompetens om förvaltning av klövvilt, däribland en långsiktig modell för hur klövviltsskadorna kan begränsas inom jord- respektive skogsbruket.

Återrapportering

Svenska Jägareförbundet ska redovisa:

- Arbetet inom verksamhetsområdet och de resultat som har uppnåtts.

Förvaltningsstrategi för kronvilt, dovvilt och rådjur

Kronviltet är en av de svåraste viltarterna att förvalta på grund av sin komplexa biologi och brunstplatser som ofta ligger långt utanför deras stora hemområden samt de skador de kan orsaka på framförallt granskog. Jägareförbundet bedömer fortsatt att det mest lämpliga sättet att förvalta kronvilt är inom samma geografiska områden som älgförvaltningsområden och i samklang med dagens älgförvaltning. Önskvärt vore om älgförvaltningsgrupperna, förutom älgen, också kunde administrera kronviltet. Vi har under de senaste åren kunnat identifiera ett antal kronskötselområden, såväl som hela förvaltningsområden, som enligt sina planer velat sänka tätheten av kronvilt och även gjort så inom ramarna för ordinarie jakttid. Detta visar att förvaltningssystemet fungerar avseende reglering av stammen. Den enskilde markägaren eller brukaren kan dock få kännbara skador av kronvilt även vid låga tätheter.

En stor brist i förvaltningen av kron- och dovvilt är fortsatt att metodik för, samt kvantifiering av skadebilden saknas. Förbundet följer framtagandet av ny kunskap och bidrar till att sprida den till samtliga berörda i förvaltningen. En nackdel är att det fortfarande inte pågår något arbete med att ta fram metoder och förvaltningsunderlag vad gäller skadebilden, vilket är nödvändigt för en fungerande förvaltning. Förbundet anser att kunskapen måste bli större för att förstå orsaken till de skador viltet orsakar samt vilka åtgärder som når bäst effekt för att minska dessa. Idag tolkas den kunskap som finns på olika sätt, vilket leder till att samstämmighet kring orsak och verkan saknas. Sedan 2019 har en dialogprocess med Lantbrukarnas riksförbund (LRF) förts för att föra frågan framåt.

Möjligheten till skyddsjakt efter dov- och kronkalv på "enskilds initiativ" enligt bilaga 4 JF ger utmaningar i förvaltningen. För kronviltet skapar det en förvaltningsutmaning eftersom dessa kalvar bör avräknas från den ordinarie beräknade avskjutningen enligt skötselplan. Det råder tyvärr en kunskapsbrist avseende rapporterings-

Rådjursutbildningar har drivits under konceptet "Råköll" och hållits digitalt vilket medfört ett kraftigt ökat antal deltagare och också att förbundet mött delvis nya målgrupper.

FOTO: NIKLAS LILJEBÄCK

plikten till länsstyrelserna av fällda djur avseende kronvilt. Förbundet arbetar med att det ska bli tydligare hur viktigt det är med rapportering även av dessa djur.

När det gäller dovilt har skyddsjakten inneburit en utmaning för de områden där en frivillig samverkan kommit igång. Förbundet är av uppfattningen att vissa viltstammar ska regleras under ordinarie jakttid och att skydds jakt ska användas vid behov när andra lösningar inte fungerar. Förbundet har och kommer att fortsätta dialogen med andra intressenter i frågan för att upprätthålla den frivilliga samverkan som finns för en bättre förvaltning.

Sedan tidigare har förbundet en uppskattad kronviltsutbildning och under året har den nya utbildningen rörande dovilt startat upp. De båda utbildningarna syftar till att öka kunskaperna om respektive art avseende biologi, förvaltning samt deras påverkan på agrara näringar.

Det arbete som inleddes under 2017, med att ta fram en rådjursutbildning föll väl ut och ett flertal utbildningar har genomförts under 2020. Utbildningarna har drivits under konceptet "Råköll" och hållits digitalt vilket medfört ett kraftigt ökat antal deltagare och också att vi mött delvis nya målgrupper. Särskilt på Gotland som saknar övrigt klövvilt och där rådjursstammen ökat starkt har ett stort behov av fortbildning funnits. Till skillnad från älg och kronvilt råder allmän jakt på rådjur, vilket gör att jägarna har ett än större ansvar för förvaltningen på jaktlagsnivå. Förbundets mål med utbildningen är att ge jägarna verktyg för att höja rådjursstammens kvalitet, jaga mer där det behövs, med mera.

Som i de flesta utbildningar förbundet har, förespråkar vi en lokal förvaltning med förankring i gemensamma mål. Samtliga utbildningar erbjuds aktivt till aktörer och myndigheter i systemet. Fokus ligger dock på älgförvaltningsområden och ingående skötselområden.

En stor brist i förvaltningen av kron- och dovilt är att metodik för, samt kvantifiering av skadebilden saknas.

FOTO: DENNIS JACOBSEN/
MOSTPHOTOS

KLÖVVILTFÖRVALTNING

Förvaltningsstrategier – vildsvin, hållbar samverkan

Den skattade avskjutningen av vildsvin 2019/2020 ökade kraftigt till 146 000 fällda vildsvin jämfört med 112 000 föregående jaktår. Orsakerna är sannolikt såväl en ökande population som ett utfall av det förändrade regelverk avseende mörkerrikt-medel som infördes 2019. Milda vintrar gynnar vildsvinen, ökar skadebilden avseende bökskador under vinterhalvåret samt försvårar beskattningen. Goda födobetingelser på många håll i landet de senaste åren har inneburit att förbundet framhållit för landets jägare att en ökad jakt är nödvändig.

Rådgivningsinsatserna sker på flera sätt, länsansvariga konsulenter har ett stort antal enskilda kontakter med jägare i olika ärenden. Vid dessa tillfällen är en ökad jakt på vildsvin en viktig fråga. Vidare genomförs möten på jaktvårdskrets- samt älgskötsel-nivå där flera sakfrågor avhandlas bland annat behovet av ökad vildsvinsjakt. Förutom allt fler fällda djur är det positivt att andelen fällda vildsvin yngre än ett år ökar i avskjutningen vilken är ett generellt och tydligt råd i vildsvinsförvaltningen. Rådgivningen är emellertid differentierad beroende av den lokala och regionala situationen.

Ett särskilt initiativ för att förebygga skador har genomförts i Södermanland och i delar av Stockholms län i samverkan med bland annat Lantbrukarnas riksförbund (LRF). Via ett upprop uppmanades vildsvinsjägare att arrangera en jakt. Uppropet resulterade i ett stort antal deltagande jägare och ett ansevärt antal fällda vildsvin.

Förutom den viktiga lokala samverkan som i stor utsträckning behandlar direkta förvaltningsåtgärder sker en mer övergripande samverkan på regional nivå med jordbruksrelaterade intressen. Där avhandlas inte bara övergripande vildsvinsrelaterade strategier utan även andra områden såsom storfåglar, till exempel svanar och gäss, samt hjortvilt. Förutom detta bedrivs särskilda vildsvinsjaktutbildningar på flera platser i landet även om dessa till följd av restriktionerna blivit färre detta år.

Arbetet med tjänsten "Vildsvinshjälpen" med syftet att erbjuda skadedrabbade markägare kontakt med jägare som är intresserade av att jaga vildsvin har under året fortskridit. Under året har 27 markägare anmält sig till tjänsten för att få hjälp med vildsvinsjakt och samtliga har fått hjälp med kontaktuppgifter inom någon dag.

Samtidigt är minst 2 045 jägare anmälda som intresserade att hjälpa utsatta. Förbundet bedömde när tjänsten lanserades att efterfrågan skulle vara långt större utifrån opinionen kring vildsvinens påverkan på lantbruk men ännu så länge har det varit relativt få anmälda. De flesta markägare som anmäler är dessutom ägare av små fastigheter som lantliga tomter eller hästgårdar.

En stor utmaning inom vildsvinsförvaltningen är att åstadkomma samverkan inom tillräckligt stora geografiska områden där olika förvaltande och skadeförebyggande åtgärder planeras och genomförs i samförstånd mellan olika intressen. Detta målområde är ett av tre viktiga målområden i Handlingsplan vildsvin som Jägareförbundet utarbetade under 2017 och som varit ett viktigt inslag i det arbete som förbundets jaktvårdskonsulenter bedrivit avseende rådgivning och utbildning avseende vildsvinsförvaltningen under 2020.

Utveckling av inventeringsmetoder

Det är nu fritt fram och lagligt att sätta upp viltkameror på jaktmarken och de är inte längre tillståndspliktiga för privatpersoner. Denna lagändring öppnar nya möjligheter för viltövervakningen och möjligheten att använda jägarnas kamerabilder till systematisk viltövervakning. Som ett led i detta har förbundet inlett ett samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet för att utveckla inventeringen.

Utfodring

Tillgången till föda begränsar ofta vinteröverlevnaden och reproduktionen hos vilt. Genom en planerad utfodring är det möjligt att hålla stabila viltstammar, öka möjligheterna till jakt och minska viltets lidande. Svenska Jägareförbundet anser att viltstammarna ska regleras genom jakt, inte svält. Det ger både god etik och gott resursutnyttjande.

Samtidigt kan felaktig utfodring ge skador på grödor och skog, eller till och med vara skadlig för viltet. Det är viktigt att utfodring bedrivs på rätt sätt och sker i dialog med dem som kan beröras. Samarbete mellan angränsande jaktlag och markägare leder ofta till mindre konflikter och bättre resultat.

Enligt undersökningar från Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ökade såväl andelen jägare som utfodrade vilt, som mängden foder de lade ut, från jaktåret 2008/2009 till jaktåret 2012/2013. Jaktåret 2016/2017 minskade utfodring åter till samma nivåer som 2009. Under de senaste åren upplever vi att utfodringen har minskat. Det är framförallt utfodring med rotfrukter som minskat, men förekommer lokalt i framför allt Götaland. Följaktligen har jägarna ändrat sin utfodring i enlighet med Jägareförbundets råd och utfodringspolicy, när det gäller mängd och typ av foder. Sedan 2017 preciseras råden genom Handlingsplan vildsvin samt nya råd för utfodring som tagits fram vintern 2018-2019 - Utfodring av klövvilt.

Utbildning inom klövvilt

Lokalt och regionalt sker en omfattande samverkan med jordbruket, främst LRF, där temakvällar och andra former av utbildningsinsatser sker gemensamt. Under 2020 har det genomförts temakvällar med totalt 1 683 deltagare. Merparten, 1 002, var inriktat mot älgskötselområden och kronhjortsområden. 361 personer var från älgförvaltningsområden och 320 från viltförvaltningsdeligationer.

5. VILT OCH TRAFIK

Mål

- Minska lidandet för trafikskadat vilt genom att till Polismyndigheten tillhandahålla kontaktuppgifter för kompetenta eftersöksekipage.

Uppdrag

Svenska Jägareförbundet ska tillhandahålla kontaktuppgifter till kompetenta jägare, som på förfrågan kan bistå myndigheter i samband med eftersök av trafikskadat vilt efter sammanstötning i trafik samt information om Naturvårdsverkets och Polismyndighetens föreskrifter om sådana eftersök.

Återrapportering

Svenska Jägareförbundet ska redovisa:

- Sitt arbete inom verksamhetsområdet under 2020.
- Förbrukade medel för att tillhandahålla uppdaterade kontaktuppgifter, och uppgifter om antal eftersöksekipage som förbundet kunnat förmedla under året, antal eftersök dessa utfört och genomsnittlig tidsåtgång per eftersök under året i landet.

Arbete inom verksamhetsområdet

Under 2020 fortsatte Jägareförbundet att utveckla organisationen av jägare som åt Polismyndigheten utför uppdrag i samband med viltolyckor. Målsättningen är bästa möjliga djurskydd för trafikskadat vilt och säkrast möjliga arbetsmiljö under uppdragen. En stor utbildningsorganisation och ett kontinuerligt förändrings- och utvecklingsarbete, är vad vi huvudsakligen använder för att nå våra mål.

Utbildning

Utbildningsorganisationen levererar kurstillfällen över hela landet och kurser av flera slag. Utbildningarna kompletterar varandra, både gällande tillgänglighet och inriktning för att täcka behovet utifrån Jägareförbundets uppdrag.

Eftersöksutbildning - teori

Under 2020 hade kursen 1 071 deltagare. Polismyndigheten anser av arbetsmiljöskäl att denna utbildning bör tillhandahållas till alla som genomför trafikeftersök. För att kunna styrka genomgången utbildning får kursdeltagare ett digitalt kursintyg.

Eftersöksutbildning - praktik

I landet har vi hundratalet instruktörer för genomförandet av denna kurs. Totalt har 136 utbildats under 2020. Kursen ger en bred förståelse för det praktiska eftersöksarbetet, med fokus på uppklärande och säkerhet. Kursen omfattar minst 22 timmar.

Fortsättningskurs eftersök

Även detta är en kurs som våra instruktörer tillhandahåller. Kursen är en möjlighet till vidareutbildning, exempelvis för dem som genomfört Eftersöksutbildning - praktik.

Instruktörsutbildning eftersök

Denna kurs syftar till att upprätthålla vår organisation av cirka 100 stycken eftersöksinstruktörer spridda över landet.

Specialsituationer eftersök

En specialiserad kurs för redan mycket skickliga eftersöksekipage. Ett antagnings-system säkerställer rätt målgrupp. Systemet består av två kvoter för antagning, en av kvoterna ger länens NVR-organisation möjlighet att söka platser, den andra kvoten ger samma möjlighet för enskilda. Kursen sker delvis i workshopformat. I övrigt tillför experter sådant som mycket få eftersöksjägare har kunskap inom. Tanken är att kursdeltagarna efter kursen ska vara bättre rustade för ovanliga och extrema situationer under eftersök.

Trafikeftersök stora rovdjur

Utbildningsverksamheten för trafikskadade stora rovdjur omfattade under 2020 fyra utbildningstillfällen, involverade 60 personer och förlades till södra, mellersta och norra Sverige. Förbundet samverkar brett, för genomförandet av denna verksamhet, med Polismyndigheten, Skandinaviska björnprojektet, Scandinavian working dog institute, Viltskadecenter och Statens veterinärmedicinska anstalt.

Länsspecifika utbildningar

Under trafikeftersök finns många risker att hantera, men till de större hör trafikmiljön och försiktighet vid avlossande av skott. I länen genomförs utbildningsaktiviteter som syftar till säkrare genomförande och högre uppklärande av eftersök. Under 2020 genomförde sju län denna typ av aktiviteter. På ett övergripande plan kvalitetssäkras verksamheten från nationell nivå i förbundet.

Riktade utbildningsinsatser

Under 2020 har förbundet för NVR-uppdragstagarnas räkning ordnat följande utbildningsmöjligheter och stått för kostnaderna:

- Eftersöksutbildning - teori har erbjudits återstående åtta län. Det betyder att samtliga landets 21 län har nu erbjudit alla sina NVR-uppdragstagare detta.
- Under året har vårt nya eftersöksskytte för skjutbiografer fortsatt nå nya grupper. Syftet är att stärka säkerhet och effektivitet under NVR-uppdrag.

Under 2020 fortsatte Jägareförbundet att utveckla organisationen av jägare som åt Polismyndigheten utför uppdrag i samband med viltolyckor.

FOTO: MARTIN KÄLLBERG

VILT OCH TRAFIK

Organisation

Organisationen är inte bara talrik och geografiskt utspridd utan bygger också till stora delar på ideella krafter som förväntas samverka framgångsrikt med Polismyndigheten. Dessutom är verksamheten kringgärdad av omfattande regelverk som kan tolkas utifrån den enskilde användaren. Till de viktigare uppgifterna för jägarsidan hör att åt Polismyndigheten tillhandahålla lämpliga eftersöksekipage.

Bemannings

Tillhandahållande av eftersöksekipage är ett arbete som främst utförs av samordningsansvarig lokalt och länsansvarig jägare. Samordningsansvarig lokalt ombesörjer, i samråd med länsansvarig jägare och polis, att behovet av kontaktpersoner och eftersöksjägars antal och kompetens uppfylls i dennes ansvarsområde. Läns- och samordningsansvariga för jägarna får genom sina goda kontaktytor kännedom om tänkbara ekipage för rekrytering. Dessutom hjälper läns- och samordningsansvariga för jägarna till så att eftersöksjägare och kontaktpersoner har erforderlig information, utbildning och utrustning, genom till exempel fysiska möten, telefon- eller mailkontakt. Genomförande av årliga informationsmöten styrs av föreskrift, så även under 2020 har de allra flesta uppdragstagare i organisationen informerats och utbildats på så sätt.

Registerhållning och kommunikation

Läns- och samordningsansvariga förser NVR:s databas med aktuella uppgifter på kontaktpersoner, eftersöksjägare och deras hundar. Dessutom förutsätts samordningsansvariga lokalt upprätthålla kommunikation med viktiga aktörer för att:

- Stimulera till utveckling av eftersöksekipage genom att informera om utbildningar och andra aktiviteter inom området.
- Vara uppdaterad om vilka som har jakträtten på olika marker.
- Ge information om frekventerade olycksplatser till älgförvaltningsgrupper eller andra som lokalt vill förebygga uppkomsten av viltolyckor.
- Hos jakträttshavare och allmänhet förebygga missförstånd om arbetet inom NVR.
- Förebygga att NVR-uppdrag ges en felaktig exponering i exempelvis sociala medier.

Nyrekrytering av eftersöksekipage

Idag finns ett koncept för nyrekrytering av eftersöksekipage till NVR. Reglerna är gemensamma för hela landet, men medger stora möjligheter till anpassning av kraven till rådande förutsättningar i länen. Det är en anpassning som är avgörande för måluppfyllnaden av Vilt- och trafikuppdraget. Centralt i detta är främst att förmågan att spåra i lina respektive förmågan att använda lös hund, godkänns separat. Detta för att tydliggöra vikten av dem båda, samt peka ut vår målsättning vad gäller förmågan hos ekipagen. Denna ambitionshöjning skapar merarbete för de samordningsansvariga både lokalt och på länsnivå, men även för de enskilda eftersöksjägarna och kontaktpersonerna eftersom eftersöks-ekipagen behöver visa prestation, att detta ska granskas och dokumenteras.

Intern kommunikation

Avgörande för läns- och samordningsansvarigas arbete med att tillhandahålla eftersöksekipage är också en riklig internkommunikation. Detta så att områdesansvariga är uppdaterade om utvecklingen inom alla områden av denna stora och ämnesmässigt breda verksamhet. För denna internkommunikation används fysiska möten, distansmöten, mail, webb och slutna internetforum.

Svenska Jägareförbundet organiserar arbetet med trafikeftersök på fem nivåer

Nationellt ansvarig för Vilt och trafik

Regionalt ansvarig för Vilt och trafik

Länsansvarig jägare i NVR

Samordningsansvarig lokalt i NVR

Kontaktpersoner och eftersöksjägare

Extern kommunikation

En viktig insats för att skapa gynnsamma förutsättningar för uppdraget är extern kommunikation. Kommunikation som riktas mot allmänheten och övriga samhället skapar bättre förutsättningar för det operativa eftersöksarbetet. För desto mer medvetna allmänheten blir om vikten av anmälan och noggrann utmärkning av olycksplatsen, desto bättre blir förutsättningarna att minimera trafikskadat vilts lidande.

Extern kommunikation har också en viktig funktion för det förebyggande arbetet. Av okunskap eller medvetet risktagande anpassar många trafikanter inte körsättet efter att vilt kan dyka upp på vägen. Att öka allmänhetens medvetandegrad om risken för viltolyckor är därför en viktig del i att förebygga uppkomsten av viltolyckor, vilket i sin tur ger minskat mänskligt lidande, minskade samhällskostnader och minskat lidande för vilt. Jägareförbundet ställer upp, på alla nivåer och över hela landet, för att både besvara massmedias frågor om viltolycksproblematiken och informera allmänheten om viltolyckor.

Att öka allmänhetens medvetandegrad om risken för viltolyckor är en viktig del i att förebygga uppkomsten av viltolyckor, vilket i sin tur ger minskat mänskligt lidande, minskade samhällskostnader och minskat lidande för vilt.

FOTO: MARTIN KÄLLBERG

VILT OCH TRAFIK

Anpassningar till en förändrad omvärld

Satsningarna inom utbildning och organisation har delvis uppkommit för att möta en förändrad omvärld. Resultatet av förändringarna i omvärlden ger en trend av stigande antal viltolyckor, och samtidigt en ökande andel uppdrag i riskabel miljö.

Den främsta orsaken till att viltolyckorna blir fler är att fordonstrafiken successivt ökar på höghastighetsnätet. Detta enligt Trafikverket (TRV). Av två skäl fortsätter sannolikt denna trend under de närmaste åren. Dels för att Sverige, ur ett internationellt perspektiv, hittills jobbat mycket sparsamt med förebyggande åtgärder. Dels för att trafikmängden, enligt TRV, kommer öka 30-60 procent fram till 2040. TRV har målet att omkring mitten av 2030-talet ha halverat antalet viltolyckor. För fjolåret har den minskade trafiken medverkat till en nedgång av olyckorna med cirka 6 procent.

En annan förändring i omvärlden är att antalet uppdrag föranledda av spårbunden trafik också successivt ökar. Detta är dock en effekt av att TRV:s rapportering av viltolyckor med spårbunden trafik sakta blir mer fungerande.

Förbundet bedömer att flera faktorer ligger bakom att fler och fler NVR-uppdrag sker i riskabel miljö. En är att trafikmängdens ökning stegras mer än genomsnittet i och omkring tätorterna beroende på dessa områdens ökade urbanisering, växande befolkning och ekonomiska tillväxt. Sannolikt finns också mekanismer som gör att viltet alltmer väljer att uppehålla sig i dessa områden där trafikmängden växer mest. Teorier som förklarar dessa mekanismer är att risken för angrepp av rovdjur är mindre på dessa lokaler samtidigt som de håller alltmer begärlig föda. Exempelvis är det numera gott om lodjur i de rådjursrika södra delarna av landet. Samtidigt har senare decenniers inriktning på växtodlingen, på såväl jordbruksmark som i bebyggelse, gynnat och tilldragit sig alltmer hjortvilt och vildsvin.

Som nämnts ökar mängden uppdrag i riskabel miljö. Detta eftersom antalet uppdrag i mer trafikerade och tätbebyggda områden ökar. Svårigheterna i att upprätthålla säkerhet och klara ut eftersök av riskerna från trafiken och vid skottlossning i bebyggda områden. Men också för att eftersöksjägarna, från allmänheten, upplever en minskad förståelse för sitt samhällsuppdrag. Det kan yttra sig i exempelvis riskfyllt körsätt när eftersöksjägaren arbetar vid vägen eller i form av direkta hot eller skadegörelse.

Ännu en stor förändring i omvärlden är Polismyndighetens pågående omorganisation. Problemen vid uppstarten av nyinrättade ledningscentraler är nu avhjälpna, med ett undantag. Men fortsatt innebär merarbetet som omorganisationen medför att en hel del nödvändig förvaltning och utveckling inom NVR uteblivit. Dessutom har organisationsproblemen inom Polismyndigheten under senare år förstärkts med anledning av hög omsättning av personal med nyckelfunktioner på NVR:s kansli. Men också genom det stillestånd som uppkommer när polisen sätter delar av NVR i utredningar, vars nytta inte alls uppväger det resurstapp och de för verksamheten negativa konsekvenser utredningarna medför.

Under 2020 har ovanstående problem inneburit bland annat brister i arbetsmiljöansvar och säkerhetsutrustning samt uteblivna leveranser av nya regelverk, nya ersättningar och utvecklat IT-stöd. En ytterligare sentida förändring som påverkat är att Polismyndigheten landat i att man önskar ha dedikerade eftersöksekipage för viltolyckor med stora rovdjur och att man önskar att förbundet ansvarar för detta.

4 607 viltolyckor med älg inrapporterades under 2020.

FOTO: KENNETH JOHANSSON

Bidrag till NVR:s totala utveckling och resultat

Under året har förbundet varit involverat i att utveckla framtidens NVR, tillsammans med framför allt ansvariga myndigheter i NVR. Det har gällt uppgradering av säkerhetsutrustning för eftersöksjägare och förstärkning av försäkringsskyddet.

Verksamheten i förbundets tre regioner

Region syd: Götaland är landsändan med störst viltolycksfrekvens. Ändå hanteras i stort sett samtliga viltolyckor som anmälts. Götaland är en viltrik del av Sverige samtidigt som vägarna har mycket trafik. Hundar som är specialiserade för en viss art eller arter är avgörande för ett effektivt och lyckat eftersök. Under året har utbildningar arrangerats lokalt för eftersöksekipagen. Utbildningarna innehöll bland annat spårning och eftersöksskytte. Viltolyckor med rådjur är absolut vanligast förekommande i regionen, och en ständig utmaning är därför att rekrytera lämpliga eftersöksekipage för denna art.

Region mitt: Trafik- och vilttäthet varierar stort inom regionen och speglar fördelningen av viltolyckorna. Under året har händelsekedjan från att Polismyndigheten kontakter en kontaktperson till avslutat eftersök över lag fungerat väl. Delar av eftersöksjägarna har fortbildats i inom eftersöksområdet.

Region norr: Inom regionen fungerar eftersöksjägarna väl och kompetensen höjs löpande. Lokala aktiviteter inom eftersöksgrupperna samt nyrekrytering via eftersöksutbildningar fortgår löpande. Den stora utmaningen inom regionen är att stora delar är glest befolkat och avstånden är stora. En avvägning måste ständigt ske mellan att eftersöksjägarna ska vara tillgängliga där olyckor sker samtidigt som de ska bibehålla sin kompetens genom att aktivt genomföra eftersök och hålla sig uppdaterade vad gäller återrapportering. På grund av denna problematik måste vi acceptera att vissa områden med få olyckor sett över tid ändå hanteras av personer som har låg uppdragsfrekvens eftersom de är på plats när de behövs. En stor del av eftersöken som genomförs rör älg. En fortsatt utmaning är att hitta lämpliga hundar för eftersök av rådjur och de växande stammarna av framför allt kronvilt.

Eftersök av vilt skadat av spårbunden trafik

Grundförutsättningen för förbundets arbete med eftersök av vilt, som skadats av spårbunden trafik, är en fungerande rapportering av sådana viltolyckor. Förbundet är därför sedan många år tillgängligt för att stödja framför allt Trafikverket (TRV) med en förbättrad rapportering.

Under året har förbundet fortsatt efterlyst en inventering av rapporteringsnivån på länsnivå och även en partssammansatt arbetsgrupp för viltolyckor med spårbundna fordon. Ännu har TRV på nationell nivå inte ansett sig kunna prioritera frågan i någon större utsträckning. Regionalt finns emellertid områden där rapporteringen under senare år börjat fungera. Och glädjande nog inledde TRV under året en inventering av viltolycksrapporteringen, som förbundet efterfrågade.

Eftersom förbundet inte äger frågan är det svårt att påverka utvecklingen. Men förbundet har tagit varje tillfälle att lyfta behovet av insatser. Förbundet har i alla år upplevt att TRV har goda intentioner i frågan, även om resurser uteblivit. När det gäller förbundets ansvar, det vill säga att tillhandahålla kompetenta eftersöksekipage för dessa olyckor, finns det god beredskap och kontinuerlig utveckling.

Viltolyckor med rådjur är absolut vanligast och det är en ständig utmaning att rekrytera lämpliga eftersöksekipage för denna art.

FOTO: ANDERS NYBERG/
MOSTPHOTOS

VILT OCH TRAFIK

Antal eftersöksekipage och antal eftersök

Under 2020 har förbundet kunnat tillhandahålla cirka 4 400 jägare för uppdrag åt Polismyndigheten. Av dessa var cirka 2 900 kontaktpersoner och 4 000 eftersöksjägare, varav flertalet kan växla mellan de båda rollerna, vid olika uppdrag.

Varje NVR-uppdrag är unikt, men följer vanligen en viss ordning. Arbetet inleds med telefonsamtal med Polismyndigheten, och ofta också med fordonsföraren som sammanstött med ett vilt. Sedan följer riskbedömning och ett besök av olycksplatsen för att kontrollera viltets belägenhet och den exakta positionen. Om viltet skulle ha lämnat vägområdet, kontaktas i detta skede lämpligt eftersöksjägare.

Eftersöksjägaren gör då en egen riskbedömning utifrån sina förutsättningar och genomför eftersök. Sedan följer att utröna vem som är aktuell jakträttsinnehavare på platsen där viltet påkördes, avled eller avlivades. Jakträttshavaren kontaktas sedan för att få information om det inträffade samt i förekommande fall ges möjlighet att ta hand om sitt vilt. Vidare sker återkoppling till den som givit uppdraget, för att meddela att uppdragstagarens hälsa är i behåll. Slutligen lämnas en utförlig rapport från uppdraget på viltolycka.se. Även uppdrag, som inte leder till eftersök, innebär således en hel del arbete.

Erfarenheten är att cirka 1/3 av alla viltolyckor leder till eftersök. Eftersök är när viltet lämnar vägområdet, efter sammanstötningen. Vid eftersök försöker jägaren på olika sätt kontrollera viltets status. När allt tyder på att viltet kan bli återställt lämnas viltet i fred. I övrigt är målet att avliva viltet. Genomsnittligt innebär varje eftersöksuppdrag cirka 3 timmars arbete, enligt NVR:s databas för 2020.

Under 2020 anmäldes 61 136 viltolyckor till Polismyndigheten enligt NVR:s viltolycksdatabas. Rådjur stod för flest olyckor, 45 159 stycken. Antalet olyckor minskade jämfört med 2019 och det beror beror sannolikt på minskad trafik med anledning av pandemin men också på grund av milda vintrar.

Analys av arbetets resultat

Organisationen av jägare lyckades utföra uppdrag vid nära nog alla viltolyckor som anmäldes till Polismyndigheten under 2020. Alla årets dagar och dygnets alla timmar. Därför bedömer vi organisationen lämpligt dimensionerad.

Sedan flera år pågår ett arbete inom några lokaler för att minska antalet uppdragstagare. Detta för att åstadkomma något fler uppdrag per ekipage, med målsättning att stärka kompetensen bland uppdragstagarna, men också för att minska på resursåtgången det medför att ha ekipage i listorna som sällan tar på sig något uppdrag.

Under senare år, när ansvariga myndigheter i NVR inte kunnat leverera för verksamheten nödvändiga delar, har förbundet ansträngt sig särskilt för att, inom sitt handlingsutrymme, skapa goda förutsättningar för NVR-uppdragstagarna. Detta inte minst för att behålla och kunna rekrytera lämpliga ekipage till NVR.

Jägareförbundets offensiva förbättringsarbete inom såväl utbildning som organisation ger goda resultat. Detta avspeglas i ökad kostnadseffektivitet och att verksamhetens storlek växer flerfaldigt.

Viltolyckor 2020	
Björn	8
Dovvilt	3 244
Järv	2
Kronvilt	403
Lodjur	18
Mufflonfår	2
Rådjur	45 159
Utter	114
Varg	11
Vildsvin	7 216
Älg	4 607
Örn	48
Övriga	304
Totalt	61 136

Jägarnas utförande av uppdragen har en positiv utveckling, både avseende uppklärande av eftersök, säkerhet ur alla aspekter och heltäckande återrapportering. Tyvärr finns för närvarande inga sammanställningar i NVR:s viltolycksdatabas som kan hjälpa oss i uppföljningen av uppklärande, men beprövad erfarenhet säger oss att utvecklingen är positiv. Säkerheten är på organisationsnivå huvudsakligen polisens ansvar. Möjligheterna till uppföljning av detta finns därför inom polisen.

När det gäller jämförelsen av mängden återrapportering från jägares NVR-uppdrag jämfört med mängden anmälda viltolyckor till polisen så har den förstnämnda ökat med några procentenheter för varje år sedan NVR bildades. För 2020 var mängden av jägarnas rapportering uppemot 100 procent av mängden anmälda viltolyckor till polisen. Osäkerheten i siffran beror både på att polisens statistik över anmälda viltolyckor innehåller felkällor, och att jägarnas rapportering för 2020 i skrivande stund ännu inte är helt färdig.

Förbundets förbättringsarbete har också möjliggjort förhållandevis snabba anpassningar till förändringar i omvärlden, som tidigare nämnts. Dessa anpassningar har möjliggjorts genom en långsiktig strategi för tydliggörande av roll- och ansvarsfördelning inom organisationen, vilken inleddes för ett flertal år sedan. Konkret har det inneburit framtagande av avgränsningar av ansvar mellan polis och jägarsidan samt ansvar för enskilda uppdragstagare: samordningsansvariga lokalt, länsansvariga, regionansvariga och nationellt ansvarig.

Avseende jämställdhet ser det inom utbildningsorganisationen relativt ljust ut. Både i instruktörsleden, 26 procent kvinnor år 2020, och vid våra fysiska kurser är andelen kvinnor betydligt högre jämfört med jägarkårens sammansättning. Under året var andelen kvinnor på distansutbildningen i eftersök cirka 15 procent. Mer exakt hur sammansättningen ser ut bland uppdragstagarna av trafikeftersök ges tyvärr inget svar genom datasammanställning i NVR:s databas.

Under 2020 har förbundet kunnat tillhandahålla cirka 4 400 jägare för uppdrag åt Polismyndigheten. 2020 anmäldes 61 136 viltolyckor och 1 813 trafikolyckor med ren.

FOTO: AYHAN RESHAM/
MOSTPHOTOS

Öster Malma 18 mars 2021

Denna rapport har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Torbjörn Larsson

Förbundsordförande

Bo Sköld

Generalsekreterare

Martin Dagermark

Av årsstämman vald
auktoriserad revisor

Björn Bentevik

Av årsstämman
vald revisor

Svenska Jägarförbundet, Öster Malma, 611 91 Nyköping